

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

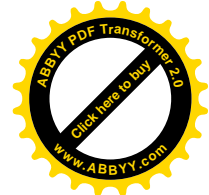
KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Regionální politika Řecka
Regional Policy of Greece

Student: Bc. Kateřina Pavlicová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Lukáš Melecký

Ostrava 2009

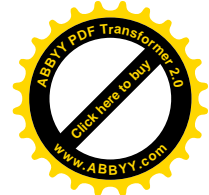
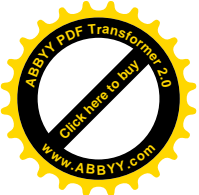
Čestné prohlášení:

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci včetně příloh vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 2, 3 a 4 jsem samostatně doplnila.

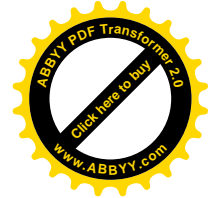
V Ostravě 30. dubna 2009

.....

Bc.Kateřina Pavlicová

S poděkováním za odbornou pomoc a za věnovaný čas svému vedoucímu diplomové práce
Ing. Lukáši Meleckému.

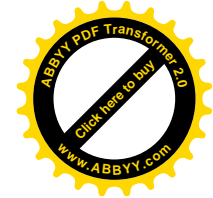

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Politika hospodářské a sociální soudržnosti v rozšířené EU.....	4
2.1 Úloha a vymezení politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU	4
2.2 Souhrnný přehled historického vývoje politiky HSS EU	5
2.3 Základní principy politiky HSS EU	7
2.4 Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU v programovacím období 2000 - 2006	9
2.4.1 Cíle politiky soudržnosti EU	9
2.4.2 Strukturální fondy EU	11
2.4.3 Fond soudržnosti.....	12
2.4.4 Iniciativy Společenství.....	13
2.5 Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU v programovacím období 2007 - 2013	14
2.5.1 Reforma politiky HSS EU.....	14
2.5.2 Cíle politiky soudržnosti EU	15
2.5.3 Nástroje politiky HSS EU	17
2.5.4 Finanční rámec politiky HSS EU v období 2007 - 2013	21
2.5.5 Programový rámec politiky HSS EU v období 2007 - 2013.....	23
3. Situační analýza a regionální struktura Řecka	24
3.1 Obecná charakteristika Řecka	24
3.2 Historický vývoj země	24
3.3 Politický systém	25
3.4 Obyvatelstvo	26
3.5 Sociálně – ekonomická charakteristika Řecka.....	27
3.5.1 Ekonomická výkonnost.....	27
3.5.2 Odvětvová struktura hospodářství	30
3.5.3 Služby a cestovní ruch	32
3.5.4 Zahraniční obchod	34
3.5.5 Investiční prostředí	36
3.6 Správní členění a regionální struktura Řecka	39
4. Proměny strukturální pomoci EU v Řecku v období 2007 - 2013	41
4.1 Vývoj programového rámce strukturální pomoci EU v Řecku.....	41
4.1.1 Programovací období 1986 - 1993	41
4.1.2 Programovací období 1994 - 1999	42

4.1.3	Programovací období 2000 - 2006	43
4.2	Vyhodnocení realizace strukturální pomoci EU 2000 - 2006 v Řecku	46
4.2.1	Výsledky dosažené v rámci jednotlivých priorit RPS Řecka 2000 - 2006 ..	48
4.2.2	Vyhodnocení největších projektů Řecka realizovaných v období 2000 - 2006	50
4.3	Programování strukturální pomoci EU v Řecku 2007 - 2013.....	51
4.3.1	Národní strategický referenční rámec	52
4.3.2	Sektorové operační programy Řecka	52
4.3.3	Regionální operační programy Řecka.....	58
4.3.4	Operační programy Evropské územní spolupráce	63
4.3.5	Souhrnné hodnocení operačních proramů 2007 – 2013 v Řecku	64
5.	Závěr.....	65
	Seznam použité literatury.....	66
	Seznam zkratk.....	73
	Seznam tabulek, grafů a obrázků.....	75
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	78
	Seznam příloh	79

1. Úvod

Pro zpracování diplomové práce jsem si zvolila téma z oblasti regionální politiky a to na konkrétním případě vybraného členského státu EU - Řecka. Řecko jsem si vybrala vzhledem k mému osobnímu vztahu k této zemi. V Řecku jsem strávila sedm let svého života (v Soluni/Thessaloniki) a mám zde rodinné kořeny. Mou vlastní ambicí bylo bližší poznání využívání strukturální pomoci EU v Řecku.

Cílem této diplomové práce je poskytnout čtenáři představu o aktuální situaci Řecka v oblasti čerpání prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie. Práce se detailněji zaměřuje na dvě poslední programovací období 2000 – 2006 a 2007 – 2013. Soustředí se na evaluaci čerpání strukturální pomoci v Řecku v minulém programovacím období a na konkrétní programové dokumenty regionální politiky EU v Řecku a jejich rozpočty v současném probíhajícím programovacím období 2007-2013.

Obsah diplomové práce je rozdělen do pěti kapitol. Druhá kapitola se zabývá teoretickými východisky politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU. Představuje úlohu, vývoj a principy této koordinované politiky. Dále se zaměřuje na cíle a jednotlivé strukturální fondy a další nástroje v obou analyzovaných programovacích obdobích.

Třetí kapitola prezentuje prostřednictvím deskriptivní analýzy aktuální ekonomické a sociální poměry v Řecku včetně regionální struktury země. Větší část kapitoly se zabývá ekonomickými ukazateli a odvětvovou strukturou řeckého hospodářství. Závěr třetí kapitoly je věnován správnímu členění a regionální struktuře Řecka.

Poslední obsahová kapitola se zaměřuje na vývoj programového rámce strukturální pomoci EU v Řecku. Stručně charakterizuje tři předchozí programovací období od roku 1986 do roku 2006. Blíže se zaměřuje na minulé programovací období 2000 – 2006 a jeho Rámec podpory Společenství pro Cíl 1 regionální politiky EU. Hodnotí čerpání strukturální pomoci EU v Řecku a největší realizované projekty v období 2000 – 2006. Závěrečná část čtvrté kapitoly patří současnému programovacímu období 2007 – 2013. Charakterizuje Národní strategický referenční rámec Řecka, tematické operační a regionální programy včetně operačních programů cíle Evropská územní spolupráce.

Při tvorbě diplomové práce jsem vycházela zejména z cizojazyčných zdrojů. Informace jsem čerpala především z internetových stránek Ministerstva ekonomiky a financí Řecka, oficiálních stránek Národního strategického referenčního rámce a z oficiálního portálu Evropské Unie.

2. Politika hospodářské a sociální soudržnosti v rozšířené EU

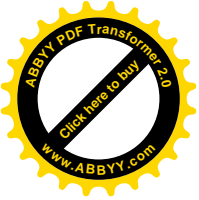
2.1 Úloha a vymezení politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

Politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) je výrazem **solidarity** mezi členskými státy a regiony Evropské unie (EU). Cílem je vyrovnaný a udržitelný rozvoj, který zmírňuje strukturální rozdíly mezi regiony a zeměmi a přispívá ke stejným příležitostem pro všechny jedince. Zaměřuje se na podporu aktivit v oblasti regionální, strukturální, sociální politiky a politiky na podporu zaměstnanosti.

Původ politiky HSS EU, někdy též označované jako *regionální a strukturální politika*, můžeme nalézt již v preambuli *Římské smlouvy*¹, kde je vyjádřena první snaha snižovat rozdíly v rozvoji regionů. První opatření však nastala až v období sedmdesátých let minulého století, kdy byly podniknuty kroky v oblasti koordinace národních instrumentů a poskytnutí dodatečných finančních zdrojů. Přijetím *Jednotného evropského aktu (JEA)* v roce 1986 byla hospodářská a sociální soudržnost přijata za cíl ES společně s jednotným vnitřním trhem a následně v roce 1992 byla tato politika hospodářské a sociální soudržnosti včleněna *Maastrichtskou smlouvou* do *Smlouvy o založení Evropského společenství*.

V současné době představuje EU politicky i hospodářsky vysoce propojený celek avšak přesto zde přetrvávají výrazné ekonomické a sociální rozdíly. V rovině strukturálních problémů dominují rozdíly v úrovni příjmů mezi regiony EU a problémy s nezaměstnaností. K nim se připojují disparity ve výkonnosti národních ekonomik, které se

¹ Římské smlouvy představují souhrnný název pro dvě smlouvy, které byly podepsány v Římě 25. března 1957: smlouvu zakládající Evropské hospodářské společenství (EHS) a smlouvu zakládající Evropské společenství pro atomovou energii (Euratom). Obě vstoupily v platnost 1. ledna 1958. Římské smlouvy byly jedním ze základů pozdější evropské integrace. Signatářské státy v roce 1957 byly: Francie, Spolková republika Německo, Itálie, Belgie, Lucembursko a Nizozemsko.

rozšiřováním EU o další členy zvýrazňují². Politika hospodářské a sociální soudržnosti, která usiluje o překonání těchto jevů, se proto řadí mezi nejvýznamnější **komunitární**

koordinované politiky EU. V praxi dosahuje stanovených cílů různými druhy nástrojů, hlavně prostřednictvím *strukturálních fondů* a *Fondu soudržnosti*.³

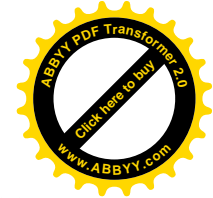
2.2 Souhrnný přehled historického vývoje politiky HSS EU

- Již v roce 1957 země, které podepsaly Římskou smlouvu, uvedly v její preambuli, že je třeba „posílit jednotu svých ekonomik a zajistit harmonický rozvoj snižováním rozdílů mezi různými regiony a zmírňováním zaostalosti méně rozvinutých oblastí“.
- O rok později je založen první finanční nástroj Regionální politiky EU *Evropský sociální fond*.
- Následuje založení dalších strukturálních fondů (v té době tzv. fondů solidarity), *Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF)* v roce 1962 a *Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF)* v roce 1975.
- Přijetím *Jednotného evropského aktu* v roce 1986 se vytvářejí podmínky pro skutečnou politiku soudržnosti, která má zemím jižní Evropy i dalším méně rozvinutým regionům pomoci vyrovnat se s nároky jednotného trhu.
- Na vrcholné schůzce v Bruselu v únoru 1988 dochází k celkové přestavbě fungování strukturálních fondů⁴.
- *Smlouva o EU*, která vstoupila v platnost v roce 1993, definuje **soudržnost** jako jeden z hlavních cílů EU vedle hospodářské a měnové unie a jednotného trhu. Smlouva také zakládá *Fond soudržnosti*, který podporuje projekty v oblasti životního prostředí a dopravy v členských státech s nejnižší prosperitou.

² Poslední dvě rozšíření EU přinesla dvanáct nových členů (států). V roce 2004 se EU rozšířila o 10 členů: Česká republika, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovinsko a Slovensko. V roce 2007 se připojilo Rumunsko a Bulharsko.

³ www.europa.eu, 2008.

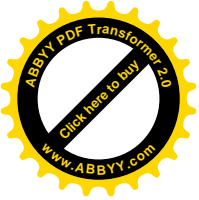
⁴ Je jim přiděleno 68 miliard ECU (v cenách roku 1997).

- Na vrcholné schůzce v Edinburghu v roce 1992 je rozhodnuto, že na politiku HSS bude přiděleno téměř 200 miliard ECU⁵, tedy třetina rozpočtu Společenství. Strukturální fondy jsou navíc doplněny o *Finanční nástroj pro orientaci rybolovu* (FIFG).
- V rámci zasedání Evropské rady v Berlíně v roce 1999 dochází k další reformě strukturálních fondů, které disponují částkou 213 miliard EUR na období sedmi let.
- Vrcholná schůzka v Lisabonu v roce 2000 schvaluje tzv. *Lisabonskou strategii* zaměřenou na zaměstnanost, která má z EU udělat „do roku 2010 nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější ekonomiku založenou na znalostech.“ Summit v Göteborgu, konaný o rok později, pak tuto strategii doplňuje o formulaci trvale udržitelného rozvoje.
- V roce 2001 Evropská komise schválila tzv. „*Druhou zprávu o hospodářské a sociální soudržnosti*“. Tento dokument se poprvé zabýval analýzou rozšíření Evropské unie o dalších deset zemí, ale také budoucností politiky hospodářské a sociální soudržnosti po roce 2006.
- V roce 2002 na vrcholné schůzce v Kodani je vysloven souhlas s podmínkami pro přijetí deseti nových členských států Unie.
- Evropská komise zveřejnila 11. 2. 2004 *Třetí zprávu o hospodářské a sociální soudržnosti*, ve které popsala představu své politiky soudržnosti v rozšířené unii v letech 2007 - 2013.
- V roce 2005 Evropská rada dosahuje kompromisu v otázce rozpočtu na období 2007-2013⁶.
- Rada, Parlament a Komise podepisují 17. května 2006 **dohodu o rozpočtu** na období 2007- 2013. Dne 1. srpna vstupují v platnost nařízení o strukturálních fondech na období 2007-2013.
- Rada přijímá 6. října 2006 *Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost*, které jsou základem nové politiky a stanovují zásady a priority na období 2007-2013.⁷

⁵ V cenách roku 1997.

⁶ Na politiku soudržnosti EU je vyčleněno 347,410 miliard EUR (v běžných cenách roku 2006).

2.3 Základní principy politiky HSS EU

Fungování politiky soudržnosti Evropské unie je postaveno na řadě základních a doplňkových principů. Tyto principy se odrážejí v programové a právní úpravě celého procesu poskytování pomoci. Jedná se o následující principy:

- Princip monitorování a vyhodnocování.
- Princip koncentrace.
- Princip partnerství a komplementarity.
- Princip programování a koordinace.
- Princip adicionality (doplňkovosti).
- Princip subsidiarity.
- Princip integrace, kompatibility a proporcionality.
- Princip konvergence.
- Princip solidarity.
- Princip koordinace a harmonizace.⁸

Nejvýraznější a nejdůležitější principy politiky HSS EU jsou níže popsány detailněji:

Princip solidarity

Je jedním ze základních principů EU. Znamená, že hospodářsky vyspělejší státy svými příspěvky do společného rozpočtu financují rozvoj států ekonomicky slabších.

Princip programování

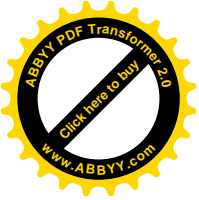
Princip programování klade důraz na komplexní přístup k řešení problémových regionů a podává časový rozvrh pro alokaci pomoci. Je založen na tom, že pomoc je namířena do nejméně rozvinutých regionů a je realizována formou víceletých a víceoborových programů, pro které se zpracovávají programové dokumenty. Výsledkem je vzájemně integrovaný programový celek realizovaný v dlouhodobějším horizontu.

Princip partnerství

Jedná se o úzkou spolupráci mezi Komisí a odpovídajícími orgány na národní, regionální a místní úrovni určenou každým státem pro všechny typy rozvojových

⁷ www.euroskop.cz, 2009a.

⁸ Úvod do regionálních věd a veřejné správy, Kolektiv autorů, 2008.

programů. Poskytnutí finanční pomoci ze strany ES je podmíněno aktivní účastí samotných příjemců pomoci. Uplatňuje se zde **zásada subsidiarity**, kdy celková zodpovědnost zůstává na členském státě.

Princip koncentrace

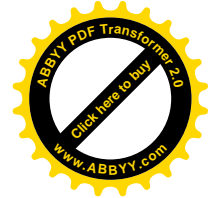
Zásada koncentrace spočívá v tom, aby prostředky fondů byly používány pouze k realizaci předem stanovených cílů co nejúčelněji a nebyly rozměňovány na řadu drobných a méně významných akcí. Snahou je věnovat prostředky do regionů s největšími problémy a pokud možno na projekty přinášející největší zisk. Výhody plynoucí z koncentrace jsou mimo většího efektu a větší viditelnosti také snadnější a přehlednější monitorování a kontrola.

Princip adicionality (doplňkovosti)

Prostředky poskytnuté ze zdrojů Unie mají pouze doplňovat a posilovat prostředky ze strany příjemce pomoci, nikoliv je nahrazovat. Tento princip má vést k vyšší efektivnosti a zodpovědnosti při využívání poskytnutých prostředků.

Princip monitorování a vyhodnocování

Jedná se o průběžné monitorování a vyhodnocování efektivnosti využívání prostředků, a to ve všech fázích procesu. Jde o velmi důslednou kontrolu věcného a finančního plnění projektu. Obvykle se provádí kontrola ex-ante tj. předběžná kontrola před schválením projektu, mid-term tj. monitoring v průběhu realizace projektu a ex-post tj. vyhodnocení dopadů po skončení projektu.

2.4 Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU v programovacím období 2000-2006

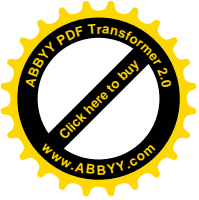
Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU v období 2000 – 2006 byla především politikou solidarity, což je uvedeno již v preambuli Smlouvy o Evropské unii. Solidarita v evropském pojetí znamená snahu posílit hospodářskou a sociální soudržnost a snižovat rozdíly v úrovni rozvoje jednotlivých regionů. Členské státy proto participují na regionální politice a své projekty spolufinancují z evropských strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Cílem politiky HSS EU však není jen redistribuce zdrojů z evropských fondů. Politika soudržnosti se snaží vytvářet zdroje nové, a to především investováním do potenciálu regionů a jejich obyvatel. Rozvojovým aktivitám rovněž přináší určitou přidanou hodnotu v podobě evropské dimenze. Příležitost, jak rozvíjet evropský potenciál je tak v rukou evropských regionů.

Politika HSS EU v období 2000 – 2006 vycházela z dokumentu Agenda 2000, který byl rámcově schválen Evropskou radou v Berlíně v roce 1999. Tento dokument jednak určil nástroje soudržnosti, a rámcově vymezil pravidla pro financování politiky soudržnosti na celé programovací období 2000 – 2006.

2.4.1 Cíle politiky soudržnosti EU

Reforma strukturální politiky z konce 80. let 20. století zavedla princip koncentrace úsilí na předem stanovené cíle. Cíle politiky HSS stanovuje Evropská komise pro zvýšení efektivnosti vynaložených prostředků. Jelikož se úroveň vyspělosti regionů čerpáním podpory a přijímáním nových členů neustále mění, Komise tyto změny reflektuje a pro každé programovací období stanovuje cíle nové. Pro období 2000 – 2006 byly pro celé území EU definovány tři cíle.

Cíl 1 – podpora rozvoje a strukturálních změn hospodářsky zaostalých regionů

Cíl byl orientován na rozvojovou pomoc méně vyspělým a zaostalým regionům. Předpokladem pro zařazení do tohoto cíle byly regiony úrovně NUTS⁹ II, jejichž HDP na obyvatele měřený paritou kupní síly za poslední tři roky je menší než 75% průměru členských zemí EU. Pomoc v rámci tohoto cíle byla směřována na udržení a vytváření nových pracovních míst, podporu malého a středního podnikání, rozvoj infrastruktury a zvýšení konkurenceschopnosti regionů.¹⁰ Pomoc v rámci Cíle 1 byla financována ze všech čtyř strukturálních fondů.

Cíl 2 – podpora hospodářské a sociální přeměny regionů se strukturálními problémy

Podpora byla určena pro všechny oblasti trpící socioekonomickou restrukturalizací, které nespádaly pod Cíl 1. Jednalo se o oblasti průmyslové, venkovské, městské a rybářské. Podpora směřovala do regionů úrovně NUTS III, případně mikroregionů. Zdroje alokované v rámci Cíle 2 pocházely z ERDF a ESF.

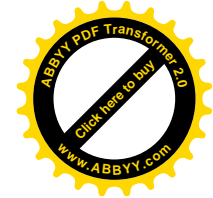
Cíl 3 – podpora adaptace a modernizace systému vzdělávání a zaměstnanosti

Cíl sloužil jako referenční rámec pro všechna opatření k podpoře lidských zdrojů na národní úrovni.¹¹ Byl tedy pojat plošně a vztahoval se na celé území EU kromě regionů Cíle 1. Cíl 3 byl orientován na aktivní politiku na trhu práce, celoživotní vzdělávání a rovnost mužů a žen. Speciálně byl kladen důraz na osoby ohrožené sociální izolací, dlouhodobě nezaměstnané, nekvalifikované pracovníky a mladé lidi. Výdaje byly financovány z ESF.

⁹ NUTS – jedná se o společnou klasifikaci územních statistických jednotek zavedenou Evropským statistickým úřadem v roce 1988. Hlavním důvodem pro zavedení společné evropské klasifikace je usnadnění získávání informací o evropských regionech na srovnatelné bázi. Na základě této klasifikace je možno jednotně pracovat se statistickými daty všech členských států. Regiony úrovně NUTS II jsou tzv. **regiony soudržnosti**.

¹⁰ KÖNIG, LACINA, PŘENOSIL, 2006.

¹¹ KÖNIG, LACINA, PŘENOSIL, 2006.

2.4.2 Strukturální fondy EU

Strukturální fondy jsou hlavním nástrojem regionální a strukturální politiky EU. Byly zřízeny jako finanční instrumenty politiky hospodářské a sociální soudržnosti, jenž mají napomáhat při financování projektů v rámci cílů této politiky. Strukturální fondy přispívají k posilování hospodářské a sociální soudržnosti, snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů nebo ostrovů.¹² V programovacím období 2000 – 2006 byly cíle politiky HSS naplňovány prostřednictvím čtyř strukturálních fondů.

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)

ERDF vznikl v roce 1975 a z hlediska objemu alokovaných prostředků byl největším fondem. Tento fond byl v období 2000 - 2006 zaměřen na posilování ekonomického potenciálu a podporu strukturálního přizpůsobení regionů zaostávajících (regiony Cíle 1) a regionů se strukturálními potížemi (regiony Cíle 2).

Finanční prostředky byly určeny na plnění v rámci Cílů 1 a 2, financování Iniciativy INTERREG III a URBAN II a podporu inovačních akcí a technických opatření. Zásadním posláním bylo snižování meziregionálních nerovností a posilování rozvoje a konverze regionů. Dle Nařízení Rady¹³ byly prostředky z ERDF určeny pro rozvoj infrastruktury a TEN¹⁴, podporu stálých pracovních míst, vzdělání a zdraví pro obyvatele regionů Cíle 1, rozvoj malých a středních podniků a investice do životního prostředí.

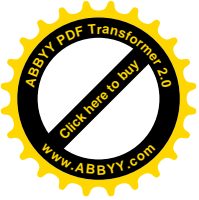
Evropský sociální fond (ESF)

ESF vznikl již v roce 1957, je nejstarším strukturálním fondem, a je hlavním finančním nástrojem rozvíjení zaměstnanosti a lidských zdrojů. Posláním ESF bylo rozvíjení zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti, podporování sociálního začleňování osob a rovných příležitostí se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů.

¹² MMR, 2005.

¹³ Nařízení ES č. 1783/1999 o Evropském regionálním rozvojovém fondu.

¹⁴ TEN – transevropské sítě.

Přispíval k integraci nezaměstnaných (se zaměřením na dlouhodobou nezaměstnanost), integraci mladých lidí do pracovního procesu, k podpoře stejných příležitostí na trhu práce a adaptaci pracovníků na průmyslové změny, k posílení lidského potenciálu ve výzkumu, vědě a technologii a systému vzdělávání.¹⁵

Prostředky ESF byly použity na spolufinancování všech tří Cílů regionální politiky, proto tento fond poskytoval pomoc ve všech zemích EU. Podle Nařízení ES č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech přispíval tento fond k provedení iniciativy Společenství EQUAL zaměřené na potírání všech forem diskriminace a nerovností na trhu práce.

Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EAGGF)

Vznikl v roce 1958 za účelem financování Společné zemědělské politiky. Fond měl dvě sekce – záruční a garanční. Záruční část tvořila okolo 95% všech výdajů fondu a sloužila k financování Společné zemědělské politiky. Orientační neboli podpůrná část disponovala zbylými 5% prostředků a financovala operace spadající pod Cíl 1, případně pod Cíl 2. Hlavním cílem EAGGF byla podpora konkurenceschopnosti zemědělství a rozvoje venkova při zachování ochrany životního prostředí. V programovacím období 2007 – 2013 již problematika rozvoje venkova a rybolovu není součástí politiky soudržnosti, jelikož se zařadila pod Společnou zemědělskou politiku.

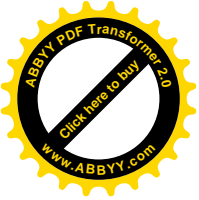
Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG)

Byl nejmladším a nejmenším nástrojem regionální politiky. Byl založen Smlouvou o EU v roce 1992 a financoval opatření zaměřená na restrukturalizaci rybářského odvětví. Prostředky byly vyčleněny na podporu modernizace rybářského sektoru, navazujícího průmyslu a marketingu pro jeho produkty. Ani tento finanční nástroj již v období 2007 – 2013 neřadíme mezi strukturální fondy.

2.4.3 Fond soudržnosti

Fond soudržnosti (FS) neboli Kohezní fond je samostatným doplňkovým nástrojem mimo strukturální fondy, stejně jako SF se však podílí na financování politiky soudržnosti. Byl založen Maastrichtskou smlouvou s posláním umožnit nejchudším členským zemím co nejrychlejší účast v Evropské měnové a hospodářské unii.

¹⁵ Nařízení ES č. 1784/1999 o Evropském sociálním fondu

Fond soudržnosti poskytuje prostředky na významné projekty budování infrastruktury v oblasti životního prostředí a dopravy s rozpočtem minimálně 10 mil. EUR. Možnost čerpat z tohoto fondu mají státy, jejichž HNP na obyvatele je nižší než 90% průměru Unie.

Od ostatních fondů se liší způsobem přidělování podpory. Zatímco prostředky ze strukturálních fondů se přidělovaly v období 2000 - 2006 na základě operačních programů, kohezní fond se přímo podílel na financování konkrétních projektů. FS se také lišil v příjemci podpory, na rozdíl od strukturálních fondů byl FS alokovan na úrovni členských zemí, nikoliv v regionech.

Rozhodnutí o poskytnutí dotace byla přijímána společně členským státem a Evropskou komisí přímo na jasně definované projekty. Tím bylo usnadněno hodnocení přínosu projektů spolufinancovaných z Fondu soudržnosti z hlediska trvale udržitelného rozvoje.¹⁶ Fond se specificky nezaměřoval na regionální politiku. Pomoc z tohoto fondu však byla komplementární k pomoci, kterou regionům poskytují strukturální fondy.

2.4.4 Iniciativy Společenství

Programy Iniciativ Společenství (CIP) byly speciálním doplňkovým nástrojem politiky soudržnosti EU k řešení specifických problémů dotýkajících se celého území EU. Iniciativy doplňovaly akce prováděné v rámci příslušných priorit operačních programů a jednotných programových dokumentů. Tyto iniciativy vyhlašovala a řídila Evropská komise, a teprve potom se projednávaly se členským státem. Pro období 2000 – 2006 bylo na iniciativy vyčleněno 10,44 mld. EUR, což představovalo 5,35% prostředků z celkového rozpočtu na politiku HSS. Iniciativy schválené pro období 2000 – 2006 jsou následující¹⁷:

CIP INTERREG III

Iniciativa byla zaměřena na přeshraniční (A), nadnárodní (B) a meziregionální (C) spolupráci s cílem podporovat harmonické a vyvážené regionální plánování a rozvoj celého území EU. Tato iniciativa byla financována z ERDF.

¹⁶ MMR, 2005.

¹⁷ MMR, 2005.

CIP URBAN II

Iniciativa podporovala hospodářskou a sociální obnovu měst a městských oblastí postižených krizí a podporovala jejich udržitelný rozvoj. Stejně jako INTERREG byla spolufinancována z ERDF.

CIP LEADER +

Iniciativa byla zaměřena na podporu rozvoje venkova prostřednictvím tzv. místních akčních skupin. Tato iniciativa byla financována z prostředků EAGGF.

CIP EQUAL

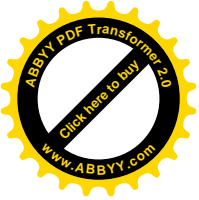
Iniciativa Společenství EQUAL spolufinancovaná z ESF byla jedním z nástrojů na dosažení cílů Evropské strategie zaměstnanosti. V rámci této iniciativy byla využívána mezinárodní spolupráce k podpoře nových přístupů při potlačování všech forem diskriminace a nerovností v přístupu na trh práce. Specifickou oblastí byla problematika žadatelů o azyl. Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU v programovacím období 2007-2013.

2.5 Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU v programovacím období 2007-2013

2.5.1 Reforma politiky HSS EU

O budoucnosti politiky soudržnosti se začalo hovořit již na začátku roku 2001. V témže roce Evropská komise schválila tzv. *Druhou zprávu o hospodářské a sociální soudržnosti*, která odstartovala diskusi o budoucnosti politiky soudržnosti po rozšíření v roce 2004 o deset kandidátských zemí a o nutnosti reformy.

V červenci roku 2004 zveřejnila Evropská komise návrh reformy politiky soudržnosti na programové období 2007 – 2013. Tento návrh vychází z koncepce předložené v rámci *Třetí zprávy o hospodářské a sociální soudržnosti* roku 2004 a z následných návrhů. Tato zpráva dospěla k závěru, že rozšíření Unie na 25 respektive 27 členských států představuje bezprecedentní výzvu pro konkurenceschopnost a vnitřní soudržnost Unie. Hlavním důvodem nutnosti reformovat politiku soudržnosti bylo právě **rozšíření EU** o deset nových států v květnu 2004 a další dva v lednu 2007. Další důvod pro reformu byly **přetrvávající regionální rozdíly** v EU. **Nepříznivý demografický**

vývoj v Evropě (nárůst imigrace, stárnutí obyvatelstva) a **znatelné zpomalení hospodářského růstu** zemí EU, stejně jako **požadavky tzv. „nové ekonomiky“**¹⁸ uvádí Třetí zpráva o hospodářské a sociální soudržnosti jako další příčiny, které vedly k reformě politiky HSS.

Základní prvky reformy pro období 2007 – 2013:

- Politika HSS EU a cíle Lisabonské strategie jsou propojeny¹⁹,
- snížení počtu finančních nástrojů soudržnosti (ze šesti na tři),
- modifikace cílů,
- zvýšení limitu spolufinancování projektů ze strukturálních fondů ze 75% na 85% (potřeba vlastních národních zdrojů je nižší),
- aplikace pravidla „n+3“ pro 2007 – 2010²⁰,
- širší delegování pravomocí na členské státy a regiony,
- pro Fond soudržnosti platí stejná pravidla jako pro strukturální fondy,
- financování operačních programů jediným fondem (ERDF nebo ESF).

2.5.2 Cíle politiky soudržnosti EU

V současném programovacím období 2007-2013 jsou strategie a zdroje politiky soudržnosti nově rozděleny do tří prioritních cílů. Jedná se o cíl *Konvergence*, *Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost* a *Evropská územní spolupráce*.

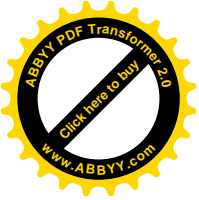
Cíl Konvergence

Hlavním smyslem cíle *Konvergence* je podpora podmínek podněcujících růst a faktorů vedoucích ke skutečnému sbližování nejméně rozvinutých členských států a regionů.

¹⁸ Hlavním požadavkem „nové ekonomiky“ je hospodářský rozvoj založený na znalostech a inovacích, dále pak urychlení restrukturalizace v důsledku globalizace a otevření obchodu.

¹⁹ Politika soudržnosti je koncipována v kontextu „nové“ Lisabonské strategie; zaměřuje se především na **růst a zaměstnanost** a stává se tak nástrojem Lisabonské strategie.

²⁰ Přiznané prostředky ze strukturálních fondů je do konce roku 2010 možno vyčerpat během čtyř let (pravidlo „n+3“), zatímco v minulém programovacím období se prostředky musely vyčerpat do tří let (pravidlo „n+2“).

V EU o počtu 27 členů se tento cíl týká 84 regionů v 17 členských státech o počtu 154 mil. obyvatel, jejichž HDP na osobu je nižší než 75 % průměru Společenství EU25. Dále do tohoto cíle spadá dalších 16 regionů (tzv. „phasing-out“ regiony) s 16,4 mil. obyvatel s HDP pouze mírně převyšujícím tento práh z důvodu statistického efektu rozšířené EU.

Částka dostupná v rámci cíle Konvergence je 282,8 miliard EUR, která se dělí takto: 199,3 mld. EUR pro konvergenční regiony, 14 miliard EUR pro regiony v přechodném režimu při ztrátě způsobilosti a 69,5 mld. EUR pro Fond soudržnosti.²¹

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Významem cíle *Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost* je posílení konkurenceschopnosti a přitažlivosti regionů a rovněž zaměstnanosti v nich pomocí dvojího přístupu:

- snaha o dosažení hospodářských změn pomocí inovací a podpory znalostní společnosti, podnikavosti a ochrany životního prostředí,
- vytváření nových kvalitnějších pracovních míst a zvýšení investic do lidských zdrojů.

Podpora se vztahuje na všechny oblasti, které nespádají pod cíl Konvergence. Dále pak na regiony se speciální a přechodnou pomocí tzv. „phasing-in“ regiony²². Celkem se jedná o 168 regionů v rámci EU-27, což představuje 314 mil. obyvatel. Z nich 13 regionů patří do skupiny tzv. „phasing-in“ oblastí. Tento cíl se týká 19 členských států. Je na něho vyhrazeno 48,79 mld. EUR, což obnáší 15,8% z celkového rozpočtu.²³

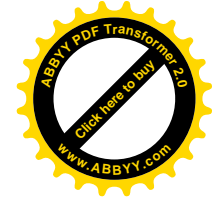
Cíl Evropská územní spolupráce

Tento cíl se vztahuje k přeshraniční spolupráci prostřednictvím společných místních a regionálních iniciativ, nadnárodní a meziregionální spolupráci a výměnu zkušeností. V příhraničních oblastech žije 181,7 milionu obyvatel (37,5 % celkové populace EU) a všechny regiony a občané EU spádají do jedné ze stávajících třinácti oblastí nadnárodní

²¹ www.europa.eu, 2009.

²² Jedná se o regiony, které v minulém programovacím období spadaly pod Cíl 1 a které v roce 2007 nesplňují kritéria volitelnosti pro Cíl Konvergence kvůli svému hospodářskému pokroku.

²³ www.europa.eu, 2009.

spolupráce. Na tento cíl bylo vyčleněno 7,542 mld. EUR, což činí asi 2,5% z celkového rozpočtu.²⁴

2.5.3 Nástroje politiky HSS EU

Cíle politiky HSS jsou naplňovány prostřednictvím strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a dalších nástrojů. Hlavním úkolem těchto nástrojů je snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje regionů a členských států Unie a zmírnění zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů.

V programovém období 2007-2013 lze v rámci strukturální pomoci čerpat z následujících fondů: *Evropského sociálního fondu (ESF)*, *Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF)* a *Fondu soudržnosti*.

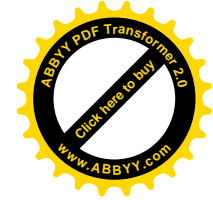
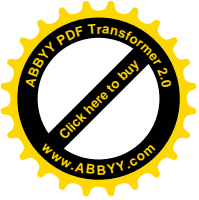
Evropský sociální fond (ESF)

Nejstarší strukturální fond, který byl založen v roce 1957. Zaměřuje se na boj s nezaměstnaností, na rozvoj lidských zdrojů a na podporu integrace na trhu práce. Pomáhá nezaměstnaným a znevýhodněným skupinám se zapojit do pracovního procesu. Fond poskytuje prostředky v rámci cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Mezi jeho oblasti podpory patří aktivní podpora zaměstnanosti, rovné příležitosti, podpora vzdělávání a kvalifikace a zvýšení adaptability.

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)

Fond byl zřízen v roce 1975 jako základní nástroj regionální politiky EU. Je jedním z nejvýznamnějších fondů a rozděluje nejvíce finančních prostředků v rámci všech tří cílů. Mezi jeho oblasti podpory patří přímá podpora na investice do podniků s cílem vytvořit udržitelná pracovní místa, investice do infrastruktury, investice zaměřené na životní prostředí, finanční nástroje (fondy rizikového kapitálu, fondy místního rozvoje apod.) na podporu regionálního a místního rozvoje a spolupráce měst a regionů.

²⁴ www.europa.eu, 2009.

Fond soudržnosti

Někdy také nazývaný Kohezní fond, vznikl v roce 1993 na základě *Maastrichtské smlouvy*. Je speciálním fondem, který si klade za cíl pomáhat nejméně rozvinutým členským státům²⁵. Poskytuje podporu těm státům, jejichž hrubý národní důchod na obyvatele je nižší než 90 % průměru EU, s cílem zvýšit jejich hospodářskou a sociální vyspělost a stabilizovat jejich hospodářství. Podporuje činnosti v rámci cíle Konvergence.

Mezi jeho oblasti podpory patří:

- transevropské dopravní sítě
- životní prostředí. V rámci této oblasti může podporovat také projekty týkající se energetiky a dopravy, jestliže představují zjevný přínos pro životní prostředí. Dále projekty týkající se využívání energie z obnovitelných zdrojů, rozvoj železniční dopravy, veřejné dopravy atd.

Následující tabulka 2.1 představuje využití jednotlivých fondů v rámci cílů politiky HSS v letech 2007-2013.

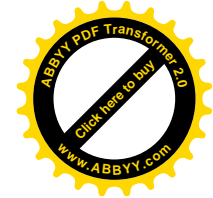
Tabulka 2.1: Využití Fondů EU v rámci cílů politiky HSS EU pro období 2007-2013

Cíle a fondy 2007 - 2013			
Cíle	Fondy		
Konvergence	ERDF	ESF	Fond soudržnosti
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF	ESF	
Evropská územní spolupráce	ERDF		

Pramen: Regionální politika – InfoREGIO, 2009

Ve srovnání s minulým programovacím obdobím 2000 – 2006 se počet cílů a finančních nástrojů výrazně zmenšil. Srovnání obou programovacích období uvádí následující tabulka č. 2.2.

²⁵ V období 2007-2013 působí Fond soudržnosti v Bulharsku, v České republice, v Estonsku, na Kypru, v Litvě, v Lotyšsku, v Maďarsku, na Maltě, v Polsku, v Portugalsku, v Rumunsku, v Řecku, na Slovensku a ve Slovinsku. Španělsko je způsobilé v rámci přechodného režimu, neboť jeho HND na obyvatele je nižší než 90 % průměru EU-25.

Tabulka 2.2: Srovnání cílů a nástrojů politiky HSS EU v období 2000-2006 a 2007-2013

2000 - 2006	finanční nástroje	2007 - 2013	finanční nástroje
Fond soudržnosti	Fond soudržnosti	Konvergence	Fond soudržnosti ERDF ESF
Cíl 1	ERDF		
	ESF		
	EAGGF - orientační sekce		
	FIFG		
Cíl 2	ERDF	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF ESF
EQUAL	ESF		
Cíl 3	ESF	- regionální úroveň	
		- národní úroveň	
INTERREG	ERDF	Evropská územní spolupráce	
EQUAL	ESF		
URBAN	ERDF		
LEADER+	EAGGF - orientační sekce		
Rozvoj venkova a restrukturalizace rybářství mimo rámec cíle 1	EAGGF - záruční sekce FIFG	Problematika zemědělství a rybářství není nadále součástí politiky soudržnosti, ale řadí se čistě pod Společnou zemědělskou politiku.	
9 CÍLŮ A INICIATIV	6 FIN. NÁSTROJŮ	3 CÍLE	3 FIN. NÁSTROJE

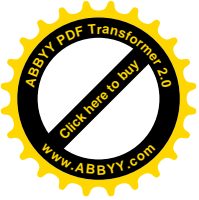
Pramen: www.euroskop.cz, 2009c

Pro současné programovací období 2007 - 2013 byly vytvořeny také nové komunitární iniciativy, které podporují lepší využívání strukturálních fondů a Kohezního fondu. Jedná se o iniciativy *JASPERS*²⁶, *JEREMIE*²⁷ a *JESSICA*²⁸, které vznikly ve spolupráci Evropské komise s Evropskou investiční bankou (EIB), Evropským investičním fondem (EIF), Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj (EBRD) a Rozvojovou bankou Rady Evropy CEB).

²⁶ Joint Assistance to Support Projects in European Regions (Společná pomoc na podporu projektů v evropských regionech).

²⁷ Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises (Společné evropské zdroje pro malé a střední podnikání).

²⁸ Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas (Společná evropská podpora udržitelných investic v městských oblastech).

Iniciativa JASPERS

Iniciativa představuje partnerství mezi Evropskou komisí, EIB a Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj. Jejím hlavním úkolem je pomáhat regionálním a místním autoritám a institucím členských států při přípravě hlavních projektů a projektových dokumentů, které jsou předkládány Evropské komisi. Evropská Iniciativa JASPERS neposkytuje finanční prostředky, ale formou bezplatné technické pomoci svých odborníků v přípravné fázi velkých a náročných projektů podporuje jejich kvalitní zpracování a tím i větší pravděpodobnost jejich schválení Evropskou komisí a zajištění spolufinancování z Fondu soudržnosti nebo ERDF.

JASPERS nabízí pokrytí technických, ekonomických a finančních aspektů a všech dalších aktivit v průběhu přípravného stádia na projekt. Experti tak konkrétně nabízejí poradenství, zajištění koordinace, prověření a přípravu struktury projektu, odstranění slabých míst projektu a jeho nedostatků, identifikování očekávaných problémů, dále pak hodnocení možných variantních řešení, vyhotovení analýz atd. Mnohdy jde o záležitosti, které nemohou být na národní úrovni adekvátně a kvalifikovaně vyřešeny. Tato podpora je určena především pro projekty z oblasti životního prostředí a na projekty z oblasti dopravy, případně z jiných sektorů, u nichž se náklady budou pohybovat okolo 50 miliónů EUR. Podpořeny mohou být však i menší projekty obvykle takové, s nimiž na národní úrovni nejsou dostatečné zkušenosti a vyžadují náročná řešení.

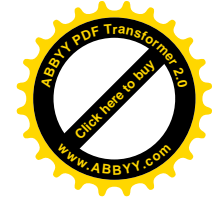
Iniciativa JASPERS si klade za cíl zkvalitnit přípravu vybraných projektů nebo některé jeho části. V dosavadních programovacích obdobích byly velké a zbytečné rezervy právě v kvalitě přípravy návrhů a jejich reálnosti.²⁹

Iniciativa JEREMIE

Jedná se o iniciativu Evropské komise, připravenou společně s EIB a EIF. Smyslem této iniciativy je podpořit zvýšený přístup k financím pro rozvoj malých a středních firem v regionech EU.

Zlepšení přístupu k financím je prioritní oblastí „nové“ Lisabonské agendy pro růst a vytváření nových pracovních míst v úsilí o zvýšení dostupnosti kapitálu v Evropě pro formování nových podnikatelských aktivit a rozvoj. Uplynulá zkušenost ukazuje, že právě

²⁹ www.businessinfo.cz, 2007.

v této oblasti čelí autority nedostatků zkušeností, expertízy i přístupu k rozvojovému kapitálu. JEREMIE, na základě vytvořeného rámce pro spolupráci se specializovanými finančními institucemi (EIB a EIF) i dalšími mezinárodními institucemi je navržen, aby pomohl překonat tyto těžkosti.

První fáze působení iniciativy JEREMIE spočívá v ocenění nabídky finančních produktů v členských zemích a regionech EU a v ocenění potencionálních potřeb. Druhá fáze spočívá v zapojení se do programových aktivit v rámci programovacího období 2007 – 2013.³⁰

Iniciativa JESSICA

Jedná se o iniciativu Evropské komise, připravenou společně s EIB a Radou Evropské rozvojové banky. Smyslem této iniciativy je podpora udržitelné míry investic, růstu a pracovních míst v městských oblastech EU.

2.5.4 Finanční rámec politiky HSS EU v období 2007 – 2013

Celkové zdroje vyčleněné pro politiku HSS pro období 2007 – 2013 činí 308 041 mld. EUR (v cenách roku 2004), v běžných cenách roku 2006 pak 347 410 mld. EUR. Pro „staré členské země“ Unie je vyhrazeno 51,7% prostředků určených na politiku soudržnosti a pro „nové země“ včetně Rumunska a Bulharska zbylých 48,3%.³¹ Mezi největší příjemce v období 2007-2013 patří Polsko s 67 287 mil. EUR a Španělsko s 35 217 mil. EUR.³² Alokace finančních prostředků pro jednotlivé členské státy EU jsou uvedeny v příloze č.1.

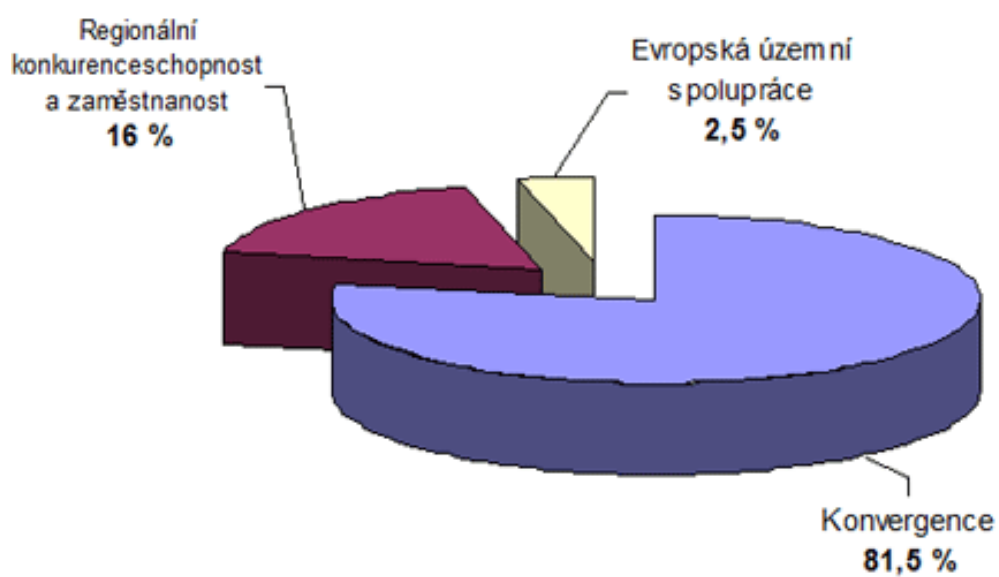
Níže uvedené grafy č. 1.1. a č.1.2. představují rozdělení finančních prostředků v rámci 3 cílů politiky HSS EU a v rámci jednotlivých členských států EU v programovacím období 2007 – 2013.

³⁰ ZAHRADNÍK, P., 2006.

³¹ www.strukturalni-fondy.cz, 2007.

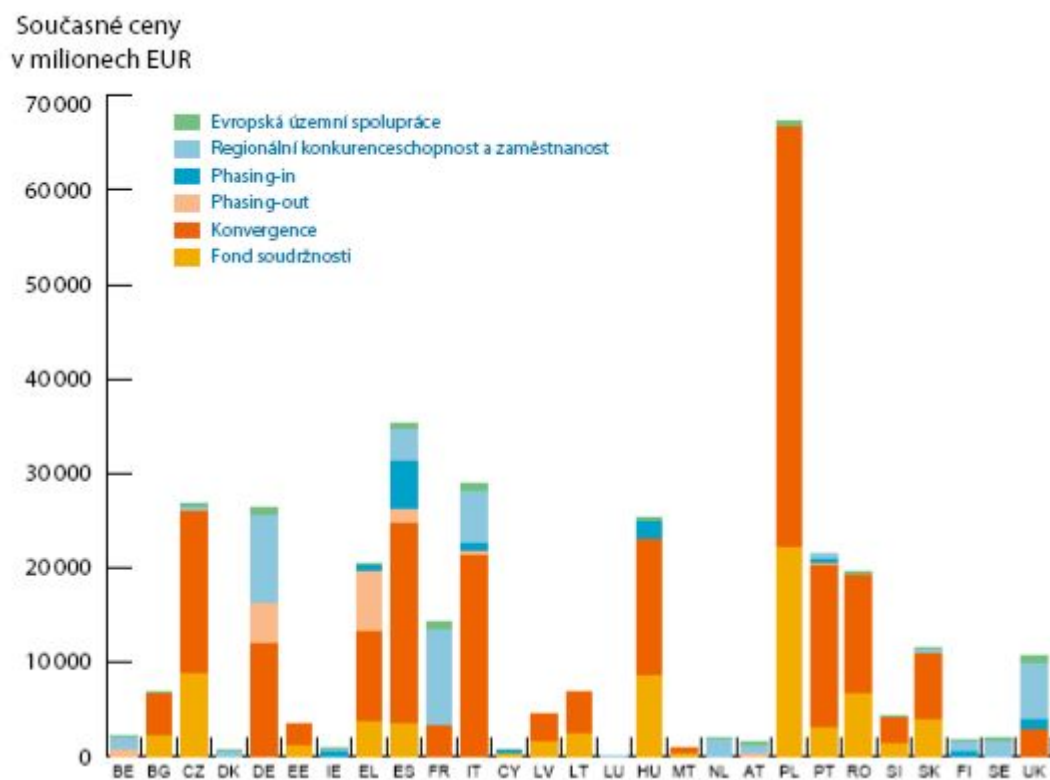
³² EVROPSKÁ KOMISE, 2007.

Graf 2.1: Rozdělení prostředků politiky soudržnosti EU na 3 cíle (v %)

Pramen: www.euroskop.cz, 2009b

Graf 2.2: Rozdělení prostředků politiky soudržnosti EU do jednotlivých členských států EU

Pramen: EVROPSKÁ KOMISE, 2007

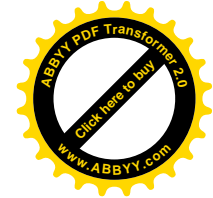
2.5.5 Programový rámec politiky HSS EU v období 2007 – 2013

Nejvyšším strategickým dokumentem pro realizaci politiky HSS jsou *Strategické obecné zásady Společenství*. Zde jsou vymezeny hlavní priority politiky HSS pro období 2007-2013. Tyto obecné strategické zásady navrhla Komise EU na základě spolupráce s členskými státy EU. Oficiálně byly schváleny Radou EU 6. října 2006.

V souladu s těmito obecnými zásadami navrhuje a předkládá každý členský stát svůj *Národní strategický referenční rámec (NSRF)*, který slouží jako referenční nástroj pro přípravu programování fondů. Při přípravě NSRF spolupracují členské země s Komisí EU. NSRF určuje především politické priority a navrhuje klíčové prováděcí principy. Představuje operační programy (OP) pro realizaci politiky HSS.³³

Operační programy jsou pro žadatele a realizátory projektů v soustavě programových dokumentů nejdůležitějšími dokumenty. Jsou tématicky a regionálně vymezené a definují cíle, kterých chtějí pomocí realizovaných projektů dosáhnout.

³³ EVROPSKÁ KOMISE, 2007.

3. Situační analýza a regionální struktura Řecka

3.1 Obecná charakteristika Řecka

Řecko leží v jihovýchodní Evropě, kde se rozkládá částí na Balkánském poloostrově a částí na přilehlých ostrovech. Na severu hraničí s Albánií (282 km), Makedonií (246 km) a Bulharskem (494 km) a na východě s Tureckem (206 km). Řecko můžeme nazvat zemí ostrovů, které zaujímají téměř 15 procent z jeho celkové rozlohy 131 957 km². Jeho členité pobřeží je omýváno vodami Středozemního, Egejského a Jónského moře. Celková plocha i s mořem představuje přibližně 400 000 km². Okolo 80 procent pevniny je tvořeno horami nebo kopci, což Řecko činí jednou z nejhornatějších zemí Evropy. Nejvýše položeným místem je hora Olymp s 2917 metry.³⁴ Další geograficko-administrativní údaje představuje níže uvedená tabulka č. 3.1.

Tabulka 3.1: Základní údaje Řecka

Oficiální název	Řecká republika (Ελληνική Δημοκρατία)
Hlavní město	Atény
Počet obyvatel	11, 215 mil. (rok 2006)
Rozloha	131 957 km ²
Úřední jazyk	novověština
Administrativní členění	13 krajů, 51 prefektur, 1 autonomní region
Náboženství	řecké orthodoxní (98%)
Měnová jednotka	1 euro = 100 centů

Pramen: www.export.cz, 2009a

3.2 Historický vývoj země

Starověké Řecko a jeho kultura položily základy evropské civilizace. Po rozkladu městských států se ve 4. století př.n.l. dostala většina pevninského Řecka pod makedonský vliv. *Alexandr Veliký* rozšířil řeckou kulturu na střední východ až po severní Indii, ale po jeho smrti se impérium rozpadlo. Na konci 3. stol. př.n.l. se stalo Řecko součástí *Římského impéria*. S rozdělením Římské říše na západní a východní část (roku 395 n.l.) probíhal další vývoj na poloostrově v rámci Východořímské, později *Byzantské říše*. Po nájezdu 4. křížové výpravy (roku 1204) se stalo území Řecka jádrem Latinského císařství a řady formálně mu podřízených útvarů. Byzantská říše nedokázala čelit zesilujícím tureckým vpádům, a tak do roku 1453 ovládla Osmanská říše téměř celé kontinentální Řecko

³⁴ BATEMAN, EGANOVÁ, 2002.

a později i většinu ostrovů. Povstání z roku 1821 se stalo základem obnovení řecké nezávislosti a vytvoření novodobého řeckého státu o rok později. Tureckem byla řecká nezávislost uznána roku 1829. Za 2. světové války bylo Řecko okupováno Německem a část jeho území postoupena Bulharsku. Po roce 1945 byly opět vytýčeny předválečné hranice a v roce 1947 získalo Řecko i Egejské ostrovy, ovládané Itálií. V letech 1946-1949 probíhala v zemi krvavá občanská válka vyprovokovaná řeckými komunisty. Po jejím skončení se situace v zemi načas uklidnila, ale spory mezi králem a premiérem Papandreem v polovině 60. let 20.stol. odstartovaly období politické nestability, jež vyvrcholila roku 1967 vojenským převratem. Král byl donucen odejít do exilu a vůdce junty Papadopoulos zrušil roku 1973 monarchii. Neúspěšné svržení vlády na Kypru vedlo o rok později k pádu vojenské vlády a obnově demokracie, země však již zůstala republikou.

Řecko je členem NATO (1952) a EU (od roku 1981). S výjimkou Bulharska má Řecko spory se všemi svými sousedy: s Tureckem (otázka malých ostrovů v Egejském moři, šíře řeckých výsostných vod a problém Kypru), s Albánií (demarkace území a řecká minorita v Albánii) a s Makedonií (odpor vůči názvu země kvůli hypotetickým makedonským nárokům na řecké území).³⁵

3.3 Politický systém

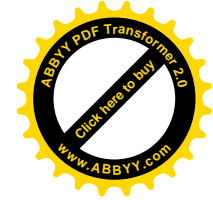
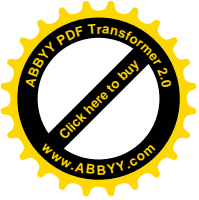
Současné Řecko je **republika s parlamentní demokracií**. Tato státní forma je zakotvena v ústavě schválené v roce 1975. Formální hlavou státu je prezident republiky³⁶, volený poměrnou většinou parlamentu na dobu 5 let. Ústřední roli v politickém vývoji země však hrají premiér a vláda, zatímco prezident provádí velmi omezené vládní a ceremoniální funkce. Vládu, která je nositelkou výkonné moci státu tvoří 16 ministrů, 1 alternující ministr a 27 náměstků v čele s předsedou vlády³⁷.

Moc zákonodárnou vykonává jednokomorový parlament prostřednictvím 300 poslanců. Největší politickou stranou v zemi je pravicová *Nová demokracie* (Νέα Δημοκρατία). Následují levicové strany *Panhelénské socialistické hnutí* (ΠΑΣΟΚ) a *Komunistická strana Řecka* (ΚΚΕ).

³⁵ BATEMAN, EGANOVÁ, 2002.

³⁶ Funkci prezidenta zastává od 13. března 2005 Karolos Papulias, www.export.cz, 2009b.

³⁷ Funkci předsedy vlády zastává od 7. března 2004 Konstantinos Karamanlis, který je současně předseda největší politické strany v Řecku.

Veřejná správa se v Řecku se dělí na dvě úrovně: orgány místní samosprávy prvního stupně, kterými jsou městské a obecní úřady a orgány místní samosprávy druhého stupně tzv. prefektury. Tyto dva stupně místní samosprávy fungují formálně samostatně a na sobě nezávisle. Do záležitostí prefektur spadá především vydávání správních rozhodnutí – např. povolení k podnikatelské činnosti, stavební povolení, sledují dodržování hygienických předpisů, apod. V čele městských úřadů stojí starosta, zastupovaný místostarostou, zatímco na obecních úřadech jsou to předsedové a místopředsedové. Starostové a předsedové zastupují svá města a obce v místních svazech měst a obcí (v rámci jednotlivých prefektur), jejichž smyslem je lepší spolupráce a koordinovaný postup při řešení problémů, se kterými se místní samospráva potýká.

Významné postavení ve společnosti má autokefální **řecká ortodoxní církev**, ke které se hlásí 98% obyvatelstva. Církev má vliv na vnitropolitické dění. Má místo v ústavě i vazby na politické strany. Je výrazným pojítkem Řecka na země se silným ortodoxním náboženstvím, zvláště Srbsko, Rusko a Ukrajinu.

3.4 Obyvatelstvo

Podle poslední studie má Řecko 11 215 000³⁸ obyvatel. Z těch žije 58,8 % na městských územích, přičemž jen 28,4 % žije ve venkovských oblastech. Obyvatelstvo dvou největších řeckých měst Atén a Soluně dosahuje počtu 5 milionů obyvatel (téměř 4 milióny v Aténách a 1 milion v Soluni). Průměrná hustota obyvatel na km² je 82,9 (rok 2006). Přestože celkový počet obyvatel pokračuje v růstu, Řecko čelí vážnému demografickému problému. V roce 2002 poprvé v historii moderního Řecka byl počet narozených dětí menší než počet úmrtí. Řecké sčítání lidu z roku 2001 zaznamenalo 10.930.000 obyvatel, z nichž 760.000 bylo původu jiného než řeckého. Z tohoto důvodu se výše zmíněný průzkum trendem silně odlišuje od průzkumu uskutečněného pouze o dva roky dříve a následně vykazuje také negativní růst populace³⁹. Vývoj počtu obyvatel ve vybraných letech a přehled demograficko-sociologických údajů uvádí následující tabulky č. 3.2. a 3.3.

³⁸ Rok 2006.

³⁹ www.wikipedia.org.

Tabulka 3.2: Vývoj počtu obyvatel v Řecku za vybrané období (v mil. obyvatel)

Rok	1830*	1920	1940	1951	2000	2001	2002	2004	2005	2006
Počet obyvatel	0,753	5,016	7,344	7,632	10,903	10,931	10,968	11,040	10,082	11,215

* vznik samostatné Řecké republiky po čtyřech stoletích Otomanské vlády

Pramen: www.export.cz, 2009a

Tabulka 3.3: Přehled demograficko-sociálních údajů Řecku za vybrané období

	1981	1991	2001	2002	2003	2007
Sňatky	71 178	65 568	58 491	57 872	61 081	57 802
Rozvody	6 349	6 351	11 184	11 080	Neuvedeno	Neuvedeno
Živě narození	140 953	102 620	102 282	103 569	104 420	112 042
Úmrtí	86 261	95 298	102 559	103 915	105 529	109 895

Pramen: General Secretariat of National statistical service of Greece, 2009

Oficiálně není v Řecku uznána žádná národnostní menšina i když statistiky vykazují muslimskou menšinu tureckého, pomackého a romského původu. V zemi je již přes 1 mil. imigrantů z Albánie, Bulharska, Rumunska, Asie i Afriky, z nichž pouze 500.000 je registrována u místních úřadů.

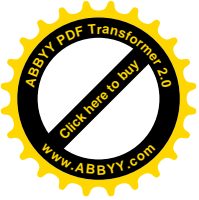
3.5 Sociálně–ekonomická charakteristika Řecku

3.5.1 Ekonomická výkonnost

Řecko je v celoevropském měřítku příkladem země s **ekonomickou nevyvážeností**. Řeckou ekonomiku poznamenala v historii celá řada výkyvů a zvrátů. Startovací pozice při vstupu země do Evropského společenství v roce 1981 nebyla nejlepší. Totéž lze říci o vstupu republiky do Evropské měnové unie na začátku roku 2001, kdy se Řecko „pyšnilo“ kreditem ekonomicky nejslabší země Unie. Tento nelichotivý primát mu bohužel nadále zůstává. Řecko patří v eurozóně k zemím s nejnižší úrovní HDP na obyvatele.

V předešlých letech Řecko řešilo problémy zejména v evidenci veřejných financí. Z tohoto důvodu přistoupil Eurostat v roce 2004 k jejich rozsáhlé revizi, která vyústila ve výrazné zhoršení několika makroekonomických ukazatelů, především ve značné navýšení rozpočtového deficitu⁴⁰. Na základě tohoto zjištění rozhodla Rada ECOFIN o snížení deficitu pod povinnou tříprocentní hranici HDP do konce roku 2006. V červnu roku 2007

⁴⁰ V roce 2004 7,3% HDP.

potvrdila Rada ECOFIN pokles řeckého rozpočtového deficitu pod 3 % HDP⁴¹ a Řecko bylo vyňato z režimu nadměrného deficitu.

Rok 2007 byl pro vývoj řecké ekonomiky vcelku pozitivní. Tempo hospodářského růstu bylo opět nad průměrem eurozóny, poklesla nezaměstnanost, investice i vývoz zaznamenaly nárůst. Na druhou stranu se nepodařilo výrazně snížit inflaci, která je již řadu let nad průměrem eurozóny a byl zaznamenán další nárůst deficitu běžného účtu platební bilance i obchodní bilance.

Předpokládaný vývoj řeckého hospodářství kvantifikuje aktualizovaný *Program stabilizace a růstu na léta 2007–2009*, který v prosinci 2007 předložila řecká vláda a byl schválen Evropskou komisí v březnu 2008. Základní ukazatelé řeckého hospodářství jsou uvedeny v následující tabulce 3.4:

Tabulka 3.4: Vývoj ekonomických ukazatelů řeckého hospodářství

	2005	2006	2007	2008	2009
Tempo růstu HDP (meziroční změna v %)	2,9	4,5	4,0	2,9	2,5*
Inflace (%)	3,5	3,3	3,0	4,2	2,6*
Deficit státního rozpočtu (%HDP)	-5,1	-2,8	-2,4	-3,5	-3,7*
Veřejný dluh (% HDP)	98,8	95,9	94,8	95,9	91,3*

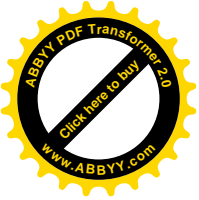
Poznámka: * odhad

Pramen: EUROSTAT, 2009a,b,c,d. www.export.cz, 2009c

Růst HDP je pýchou řeckého hospodářství. Období po vstupu Řecka do EU bylo ve znamení ekonomické výkonnosti. Do roku 1985 převyšovala dynamika růstu výrazně evropský průměr. V letech 1985 a 1986 se situace prudce zhoršila. Do roku 1993 čekalo Řecko nevyvážené období, kdy růst střídal pokles a naopak. Vše vyvrcholilo lety 1992 (nadprůměrný růst) a 1993 (mimořádně silná recese). Od roku 1994 se tempo růstu plynule zvyšuje a od roku 1996 je dokonce nad průměrem zemí EU i EMU⁴².

⁴¹ V roce 2006 2,6% HDP.

⁴² Evropskou hospodářskou a měnovou unií (EMU) tvoří evropské státy, které se dohodly sdílet jednotnou měnu, euro, a jednotnou hospodářskou politiku stanovující podmínky fiskální odpovědnosti. Řecko se stalo členem eurozóny (EMU) v roce 2001 – v pořadí dvanáctou zemí.

V posledních pěti letech si Řecko stabilně udržuje hodnotu meziročního tempa růstu okolo 4%, což je o 2,6 % více než je průměr v EU. Rekordní byly v této oblasti léta 2003 a 2004, kdy dosáhl růst HDP hodnoty okolo 4,7%. Přehled vývoje objemu HDP na obyvatele, tempa růstu HDP za vybrané období uvádí následující tabulky č. 3.5 a 3.6.

Tabulka 3.5: Vývoj objemu HDP na obyvatele v Řecku (v tis. EUR)

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
HDP na obyvatele (v tis.EUR)	13,40	14,30	15,50	16,80	17,80	19,10	20,40	21,70*	22,90
HDP na obyvatele v % EU 27 (v PPS)	86,5	90,2	92,1	94,0	92,8	94,1	94,8	96,5*	n/a

Poznámka: * odhad, n/a – údaj není k dispozici

Pramen: EUROSTAT, 2009a,b,c

Tabulka 3.6: Tempo růstu HDP Řecka (v %)

Rok	1993	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
HDP	-1,6	4,5	4,2	3,4	5,6	4,9	2,9	4,5	4,0	2,9	2,5*

Poznámka: * odhad

Pramen: EUROSTAT, 2009a

Inflace

Řecko patří trvale k tzv. „inflačním šampionům“. Výše inflace v roce 2007 byla 0,9% na průměrem eurozóny. Tento výsledek přisuzuje řecký statistický úřad především nárůstu mezinárodních cen tekutých paliv a z nich vyplývající ceny nafty a benzínu a také nárůstu mezinárodních cen potravin. Přehled vývoje inflace v jednotlivých letech uvádí následující tabulka č. 2.7.

Tabulka 3.7: Vývoj inflace v Řecku (v %)

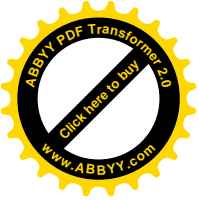
Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Inflace	2,9	3,7	3,9	3,4	3,0	3,5	3,3	3,0	4,2

Pramen:EUROSTAT, 2009b

Nezaměstnanost

Řecko se při svém vstupu do EU pyšnilo relativně nízkou nezaměstnaností (7% - 1984) ve srovnání s ostatními členy evropské patnáctky. Tento trend přetrvával až do devadesátých let 20. století, kdy se situace obrátila. Nezaměstnanost začala sice mírně, ale soustavně růst až přerostla ve významný problém (10,5% - 2004). Od roku 2004 má nezaměstnanost v Řecku klesající tendenci. V současné době je nejnižší od roku 1998.

Tabulka 3.8: Vývoj nezaměstnanosti v Řecku (v %)

Rok	1986	1990	1997	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nezaměstnanost	6,6	6,4	9,8	10,9	9,9	9,5	10,5	9,9	8,9	8,3	7,7

Prameny: KARPOVÁ, 2001; www.export.cz, 2009c; EUROSTAT, 2009e

Takřka dvojnásobná je tradičně nezaměstnanost žen ve srovnání s muži. Jako příklad můžeme uvést 3. čtvrtletí roku 2008, kdy nezaměstnanost mužů dosáhla „pouhých“ 5,3% ve srovnání s 11,7% nezaměstnaností žen. Nejvyšší nezaměstnanost cca 17,2% pak vykazuje věková skupina obyvatel od 15 do 29 let. Zajímavostí je, že nezaměstnanost cizinců je pod národním průměrem⁴³. Z hlediska regionální úrovně je nejvyšší nezaměstnanost v *Západní Makedonii*⁴⁴ a nejnižší na *Krétě*⁴⁵.

3.5.2 Odvětvová struktura hospodářství

Řecko je příkladem země s obrovským podílem terciální sféry na tvorbě HDP. Zemi táhne kupředu zejména cestovní ruch a s tím spojené služby. Terciální sféra tvoří cca 32 % řeckého HDP. Na opačném konci je primární sféra s cca 3,5%, do které patří i tradiční řecký rybolov. Níže uvedená tabulka představuje podíl jednotlivých odvětví řeckého hospodářství na tvorbě HDP:

Tabulka 3.9: Podíl odvětví řeckého hospodářství na tvorbě HDP (v %, rok 2007)

Odvětví	2007
I. Primární sféra	3,42
II. Sekundární sféra	23,47
III. Terciální sféra	73,11

Pramen: www.businessinfo.cz, 2009

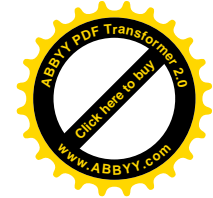
Průmysl

Značně nerovnoměrně je v Řecku zastoupena průmyslová výroba. Výroba se soustřeďuje především k velkým přístavům. Za nejrozvinutější lze označit průmysl petrochemický, potravinářský, tabákový, textilní, obuvnický, těžební a metalurgický. Trvalý pokles zaznamenává textilní a oděvní průmysl. Vývoj průmyslové výroby v Řecku nám představuje níže uvedená tabulka 3.10.

⁴³ Údaj za 3. čtvrtletí 2008 – 7,5%.

⁴⁴ Údaj za 3. čtvrtletí 2008 – 12,6%.

⁴⁵ Údaj za 3. čtvrtletí 2008 – 4,2%.

Tabulka 3.10: Vývoj průmyslové výroby v Řecku (meziroční změna v %)

Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Průmysl (včetně energetiky)	8,06	0,33	16,82	6,82	7,26
Index průmyslové produkce ⁴⁶	0,3	1,2	-0,9	0,5	2,2

www.export.cz, 2009c

Ve struktuře průmyslu je vysoké procento malých a středních podniků. Nejziskovější je v Řecku průmysl potravinářský, následován tabákovým a výrobou ropných produktů. Z hlediska obrátu je největším průmyslovým podnikem společnost *Hellenic Petroleum* s obrátem 7.899,9 mil. EUR. Přehled dalších významných podniků a jejich obrátů představuje tabulka č. 3.11.

Tabulka 3.11: Přehled významných řeckých podniků a jejich obrátů (v mil. EUR)

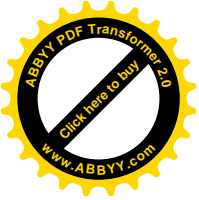
Název podniku	Obrat v mil. EUR
Hellenic Petroleum S.A.	7899,9
Public Power Corporation (DEI)	5 142,3
Motor Oil Helas Refineries S.A.	3 719
BP Hellas S.A.	1 258
DEPA S.A.	998,5
Coca-Cola Hellenic botling co.	686,6
Heracles General Cement S.A.	617,2
ELVAL S.A.	611
LARCO S.A.	549,4
Titan Cements S.A.	535,9
Athenian Brewery S.A.	435,3
NEOCHIMIKI L. B. Lavrentiadis	432,6
SIDENOR S.A.	394,7
Aluminium of Greece S.A.	352,8
Nestlé Hellas S.A.	352,2
Vianex S.A.	323
Papastratos Cigarettes S.A.	292,9

Pramen: www.export.cz, 2009c

Zemědělství

Zemědělství se podílí nejmenší částí na tvorbě řeckého HDP. Dlouhodobě je tento segment na stagnující pozici. Jen 36% plochy Řecké republiky je pokryto ornou půdou. Ruku v ruce s dlouhodobým vývojem jde také velmi **nízká produktivita práce**. Stěžejní oblastí produkce je pšenice, jež jsou schopni v letech dobré produkce vyprodukovat řeckové

⁴⁶ Index průmyslové produkce (IPP) měří vlastní výstup průmyslových odvětví i průmyslu celkem očištěný od cenových vlivů. Jedná se o základní ukazatel konjunkturální statistiky průmyslu. Při jeho výpočtu se z větší části vychází z tržeb za vlastní výroby a služby přeceněné do stálých cen.

v dostatečném množství pro svůj trh. Soběstačná je také produkce cukru z vypěstované cukrovky. Na zavodněné ploše se úspěšně pěstuje velmi kvalitní bavlna.

Tabulka 3.12: Objem vypěstovaných plodin v roce 2006 (v tis. tunách)

Plodina	Objem
Obiloviny	3 090
Průmyslové plodiny	2 475
Ovoce	1 880
Zelenina	1 780
Jedlé olivy	160

Pramen: www.export.cz, 2009c

V živočišné výrobě v Řecku dominuje produkce vajec a mléka (1,9 mil. tun), následovaná produkcí masa (464 tis. tun) a sýrů (150 tis. tun). Evropsky proslulý je rybolov s objemem 160 tis. tun za rok.

Stavebnictví

Úspěšné období řeckého stavebnictví skončilo spolu s uskutečněním letních olympijských her (rok 2004). Právě jejich konání se významně projevilo v řecké metropoli. Tento „boom“ vyvrcholil rokem 2003, poté vstoupilo řecké stavebnictví do období útlumu, jenž byl nejmarkantnější v roce 2005. Růst stavebnictví v Řecku v posledních letech uvádí tabulka č. 3.13.

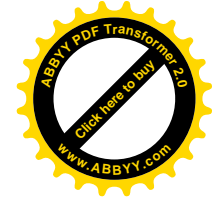
Tabulka 3.13: Vývoj stavebnictví (meziroční změna v %)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Stavebnictví (růst v %)	9,01	17,22	0,69	15,64	6,38	-0,11	32,34	3,84

Pramen: www.export.cz, 2009c

3.5.3 Služby a cestovní ruch

Nejdůležitější segment řeckého hospodářství jsou služby. Pro Řecko je pozitivní, že se tato oblast těší poměrně stabilnímu růstu a dlouhodobé perspektivě. Vývoj služeb v Řecku v jednotlivých letech představuje následující tabulka.

Tabulka 3.14: Vývoj služeb v jednotlivých letech (meziroční změna v %)

Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Služby	9,02	9,92	9,03	5,52	8,33

Pramen: www.export.cz, 2009c

Rozhodující podíl na růstu terciálního sektoru⁴⁷ má cestovní ruch. Ten v roce 2005 tvořil 16,35% celkového HDP a dosáhl výše 29,6 mld. EUR. Výhledově do roku 2014 by se měl cestovní ruch podílet na tvorbě HDP až na 44 mld. EUR.

Odhaduje se, že **cestovní ruch** vytvořil v roce 2006 v Řecku 957.442 nových pracovních míst (tzn. 19,5% zaměstnanosti). Do cestovního ruchu se podle odhadů v olympijském roce 2004 investovalo více než 5,6 mld. EUR, což je 13,7% všech investic. Podle informací ministerstva pro rozvoj cestovního ruchu byly v letech 2005-2006 schváleny další dotované investiční záměry v hodnotě 2,4 mld. EUR.

Řecko ročně navštíví cca 15 mil. turistů. V roce 2006 jich bylo cca 11 mil. Podíl národů na turistickém ruchu Řecka a tržby z cestovního ruchu uvádí následující tabulky č. 3.15 a 3.16.

**Tabulka 3.15: Podíl jednotlivých národů na turistickém ruchu Řecka
v milionech osob (rok 2006)**

Národ	Počet turistů
Velká Británie	2,6
Německo	2,3
Itálie	1,2
Nizozemí	0,78
Francie	0,71
Rakousko	0,49
Švédsko	0,43
Belgie	0,40
Albánie	1,6
Bulharsko	0,68

Pramen: www.export.cz, 2009c, vlastní úprava

⁴⁷ Podíl terciální sféry v roce 2007 činil na tvorbě HDP 73,11 %

Tabulka 3.16: Tržby z cestovního ruchu v jednotlivých letech (v mld. EUR)

Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Tržby	9,5	10,35	10,73	11,36	11,41

Pramen: www.export.cz, 2009c

3.5.4 Zahraniční obchod

Obchodní bilance Řecka vykazuje tradičně pasivní saldo. V posledních letech se navíc rozdíl mezi importem a exportem značně prohlubuje. V roce 2007 dosáhlo záporné saldo obchodní bilance svého maxima v podobě více než 38 miliard EUR. Ve srovnání s rokem 2006 se řecký vývoz zvýšil pouze o 2,9 %. Následující tabulka představuje obchodní bilanci Řecka od roku 2003 do roku 2007.

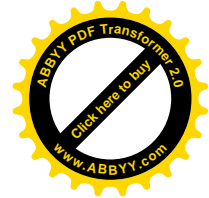
Tabulka 3.17: Obchodní bilance Řecka (v mld. EUR)

Rok	2003	2004	2005	2006	2007
vývoz	11,1	12,7	14,0	16,6	17,1
dovoz	33,8	38,1	44,0	50,7	55,1
balance	-22,6	-25,4	-30,0	-34,1	-38,1

Pramen: www.export.cz, 2009d

Nejsilnější obchodní vazby chová Řecko k členským zemím EU, kam vyváží 65,1% celé produkce. Z EU proudí naopak do Řecka 57,7% celého objemu řeckého importu. Z hlediska vývozu ční na vrcholu Německo, kam se vyváží 11,5% celého exportu. Vývoz do 12 nových členských zemí činil 21,7 % z celkového řeckého vývozu, dovoz činil 5,9 % z celkového řeckého dovozu.

Z nečlenských zemí EU je nejvíce zboží vyváženo do USA – 4% a Turecka – 3,6%. V podstatě totožná je situace v oblasti dovozu, kde opět dominuje Německo s 12,8% podílu na celkovém dovozu. Výjimečná je pozice Ruska s 5,6% a Číny s 5%. Strukturu vývozu a dovozu Řecka uvádí následující tabulka:

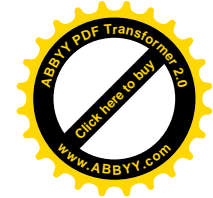
Tabulka 3.18: Teritoriální struktura exportu a importu Řecka (2007)

Země	Vývoz	Země	Dovoz
Německo	11,5%	Německo	12,8%
Itálie	10,7%	Itálie	11,6%
Kypr	6,4%	Rusko	5,6%
Bulharsko	6,4%	Francie	5,5%
Velká Británie	5,4%	Čína	5,0%
Rumunsko	4,5%	Holandsko	4,9%
Francie	4,1%	Belgie	3,8%
USA	4,0%	Španělsko	3,6%
Turecko	3,6%	Velká Británie	3,6%
Španělsko	3,3%	Írán	3,6%

Pramen: www.export.cz, 2009d

Hodnota veškerého vývozu v eurech za rok 2007 dosahuje hodnoty více než 17 miliard. Hodnota dovozu vyčíslená v eurech v roce 2007 je více než 55 miliard EUR. Nejvyšší objem vývozu – 21,7% lze zařadit do skupiny průmyslových výrobků. Naopak do země nejvíce proudí stroje a přepravní zařízení, které tvoří téměř 30% veškerého importu.

Zajímavostí je potravinářský sektor, který v roce 1970 tvořil 55% celého vývozu. Jeho význam však postupně klesá a v roce 2007 činil podíl potravinářství na celkovém exportu pouhých 14,6%. Komoditní strukturu dovozu a vývozu představuje následující tabulka:

Tabulka 3.19: Komoditní struktura dovozu a vývozu (2007)

	Vývoz		Dovoz	
	Hodnota v mil. EUR	Podíl na celku v %	Hodnota v mil. EUR	Podíl na celku v %
Potraviny a živá zvířata	2 517	14,6	4 984	8,9
Nápoje a tabák	500	2,9	738	1,3
Suroviny nepoživatelné	770	4,4	1 582	2,8
Minerální paliva a mazadla	2 084	12,1	8 396	15,1
Živočišné a rostlinné oleje	350	2,0	213	0,3
Chemikálie	2363	13,7	7725	13,9
Průmyslové výrobky dle prvotní suroviny	3730	21,7	8 061	14,5
Stroje a přeprav. zařízení	2314	13,4	16 455	29,6
Různé průmysl. zboží	1941	11,3	6 925	12,4
Zboží neklasif. podle druhu	574	3,3	439	0,7
CELKEM	17 148	100	55 521	100

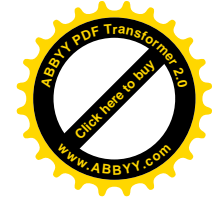
Pramen: www.export.cz, 2009d

Legislativní podmínky dovozu odpovídají mezinárodním standardům EU. Totéž lze říci o exportních podmínkách Řecka. Ochrana domácího trhu před vstupem cizího zboží se liší podle země původu. U dovozů ze zemí EU je celní sazba nulová. U nečlenských zemí je celní ochrana odpovídající standardům WTO. Dovozy do Řecka podléhají stejným clům a omezením jako import do ČR.

3.5.5 Investiční prostředí

Z hlediska zahraničních investic nepatří Řecko k atraktivním zemím. Hlavním důvodem není legislativní rámec, kde platí v drtivé většině oblastí právo 100% podílu. Problém spatřují zahraniční investoři v nesmírně komplikovaném procesu založení společnosti, který platí i pro řecké subjekty. V poslední době je v zájmu vlády celý proces zjednodušit. Aktuálně však nejsou k dispozici žádné konkrétní výsledky.

Agentura *Economist Intelligence Unit* provedla hodnocení investičního klimatu, v jehož rámci získalo Řecko následující hodnocení (hodnocení na škále 1-6 bodů, kdy 1 znamená nejhorší podmínky a 6 nejlepší podmínky). Vybrány byly nejdůležitější oblasti hodnocení:

Tabulka 3.20: Hodnocení investičního klimatu v Řecku

Oblast hodnocení	Body
Tržní příležitosti dle objemu HDP	2
Ziskovost	3
Riziko ozbrojeného konfliktu	3
Přístup vlády k zahraničním investicím	4
Existence vnitřních mechanismů ochrany zahraničních investic	3
Zatížení daněmi z příjmu práv. osob	3
Četnost stávek	1
Poměr mzdových nákladů a produktivity	2
Kvalita pracovní síly	2
Rozsah mzdové regulace	4
Státní podpora konkurence	2
Kvalita státních úředníků	2
Korupce	2
Kriminalita	4

Pramen: www.export.cz, 2009e

Z tabulky vyplývá, že investiční klima v Řecku není zcela příznivé. Ani jedna z hodnocených oblastí nezískala maximální počet bodů. Nejhuře je hodnocen počet stávek v Řecku. Dále je na tom Řecko špatně například s korupcí, kvalitou úředníků a kvalitou pracovních sil. Nejlépe je hodnocena kriminalita, rozsah mzdové regulace a přístup vlády k zahraničním investicím.

Přímé zahraniční investice (PZI)

V roce 2007 zaznamenaly zahraniční investice do Řecka čistý odliv v hodnotě 2 499 mil. EUR. Objem čistých PZI do Řecka zaznamenal příliv 1 401 mil. EUR zatímco čistý odliv kapitálu z Řecka na PZI v zahraničí činil 3 900 mil. EUR. K výraznému nárůstu došlo v roce 2007 v oblasti portfoliových investic v hodnotě 17 441,7 mil. EUR. Čistý objem zahraničních portfoliových investic překročil 33,8 mld. EUR a více než vyrovnal odliv za splatné státní obligace a investice občanů Řecka do zahraničních akcií v hodnotě 15,4 mld. EUR.

Tradičně největší investory představují země EU, jejichž podíl na celkovém objemu PZI činí více než 50 %. Níže uvedená tabulka č. 3.21 představuje teritoriální strukturu PZI v Řecku.

Tabulka 3.21: Teritoriální struktura PZI v Řecku za vybrané období

Teritoriální struktura PZI v mil. EUR	2004	2005	2006	2007
EU-25	1357	232	3994	1196
- z toho eurozóna	679	-22	3253	1435
Země OECD	292	140	203	108
Balkán	-1	1	0	0
Střední východ, Rusko	10	13	13	19
Ostatní	35	115	65	78
C E L K E M	1692	501	4275	1401

Pramen: www.export.cz, 2009e

Řecké investice v zahraničí naopak vykazují pozitivnější bilanci. To je dáno především expanzí řeckých bank do balkánských zemí⁴⁸, zejména do zemí bývalé Jugoslávie. Celkově tak řecké subjekty v roce 2007 proinvestovaly v zahraničí téměř 3 900 mil. EUR.

České subjekty Řecko podobně jako jiné země příliš neláká. Investice plynoucí z ČR dosahují obvykle hodnoty okolo 1 mil. EUR. O něco více investují řekové v ČR a to v průměru o 500 tis. EUR více.

⁴⁸ FYROM, země bývalé Jugoslávie, Bulharsko, Rumunsko, Albánie, Turecko, nově do Polska a Ukrajiny

3.6 Správní členění a regionální struktura Řecka

Státní správa Řecké republiky je podle ústavy budována na **principu decentralizace** a odpovídá existujícímu územně administrativnímu rozdělení Řecké republiky. V souladu s tímto systémem ústřední správa koordinuje a kontroluje regionální orgány, které dále dohlíží na záležitosti spadající do jejich příslušných oblastí a realizují domácí i Evropské politiky pro ekonomický a sociální rozvoj dle geografického rozsahu působnosti.

Řecko je periferním státem Evropské Unie – v současné době sdílející hranice pouze s jedním členským státem - Bulharskem. Řecko je geograficky velmi různorodé. V současné době je státní správa Řecka rozdělena do **13 krajů**. Ty se skládají z **51 okresů** (nomoi-vopoi). Zcela ojedinělou a autonomní správní jednotkou je tzv. mnišská republika na pohoří Athosu *Agion Oros* (Αγιον Ορος)⁴⁹.

Země je z hlediska nomenklatury územních statistických jednotek Evropské unie rozdělena na **13 NUTS II regionů**, které odpovídají 13 řeckým krajům. Jednotlivé kraje (NUTS II) jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka 3.22: Kraje v Řecku = NUTS II

č.	Název kraje	Περιφέρειες
1.	Attika	Αττική
2.	Střední Řecko	Στερεα Ελλαδα
3.	Střední Makedonie	Κεντρικη Μακεδονια
4.	Kréta	Κρητη
5.	Východní Makedonie a Thrákie	Ανατολικη Μακεδονια & Θρακη
6.	Epirus	Ηπειρος
7.	Íonské ostrovy	Ιονια Νησια
8.	Severní Egeis	Βορειο Αιγαιο
9.	Peloponés	Πελοποννησος
10.	Jižní Egeis	Νοτιο Αιγαιο
11.	Thesálie	Θεσσαλια
12.	Západní Řecko	Δυτικη Ελλαδα
13.	Západní Makedonie	Δυτικη Μακεδονια

Pramen: www.ypes.gr (Ministerstvo vnitra Řecké republiky), 2009

Územní statistické jednotky **NUTS III** v Řecku představuje 51 okresů rozdělených do 147 okrsků (eparchies-επαρχιες), které zahrnují 1 033 samosprávných územních celků

⁴⁹ Vstup na území této republiky je povolen pouze osobám mužského pohlaví na základě zvláštního povolení, které vydává MZV Řecka v Athénách nebo v Soluni Ministerstvo pro Makedonii a Thrácii.

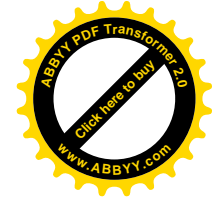
s 900 městskými obvody (dimoi-δημοι) a 133 venkovskými obcemi. Rozmístění NUTS 3 regionů nám ukazuje obrázek v příloze č. 2. V příloze č. 3 se pak nachází tabulka s nomenklaturou územních statistických jednotek NUTS I- NUTS III v Řecku.

Mezi nejbohatší regiony Řecka patří *Střední Řecko*, *Atika* a *Jižní Egeis*, zahrnující okolo 43% celkové populace země, s HDP vyšším než 75% zemí EU-15. Nejchudší oblasti představují tři periferní regiony *Epirus*, *Východní Makedonie* a *Thrákie* a *Thesálie* s HDP nižším než 60% zemí EU-15. V těchto oblastech žije přibližně 22% obyvatel. Většina regionů NUTS II (celkem 8) spadá pod cíl Konvergence. Do cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost spadají dva regiony a to *Střední Řecko* a *Jižní Egeis*. Tři regiony jsou v tzv. přechodném režimu (phasing-out), v jehož rámci se financování snižuje postupně. Následující obrázek představuje rozdělení řeckých regionů podle jednotlivých cílů:

Obrázek 3.1: Rozdělení řeckých regionů NUTS II dle cílů politiky HSS EU 2007-2013

Pramen: EVROPSKÁ KOMISE, 2009

4. Proměny strukturální pomoci EU v Řecku v období 2007 – 2013

4.1 Vývoj programového rámce strukturální pomoci EU v Řecku

4.1.1 Programovací období 1986-1993

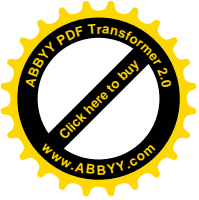
Krátce po vstupu Řecka do EU zaznamenaly řecké regiony první podporu a pomoc strukturálních fondů Evropského společenství. První důležitý milník však v historii intervence EU a také regionálním vývoji Řecka představují *Středozemní integrační programy (MIP)*. Tyto programy se jako první zaměřily na méně rozvinuté regiony Evropy prostřednictvím tzv. operačních programů, které existují dodnes. V Řecku bylo rozpracováno 7 Středozemních integračních programů. V roce 1989 byly Středozemní integrační programy začleněny do prvního Rámce podpory společenství (CSF).

Strategie rozvoje, aplikovaná v Řecku v letech 1984-1993 v rámci prvního *Rámce podpory společenství*, se vyznačovala rozdělením dostupných fondů do malých projektů zaměřených na rozvoj infrastruktury země. Tato politika podpořila zejména ekonomickou aktivitu a zlepšila životní podmínky ve venkovských a odlehlých oblastech. Výstavba silnic, přístavů, nemocnic, zavlažovacích a kanalizačních systémů a dalších prací jen dokládá zásah a podporu EU. Nicméně se tato strategie dostatečně nesoustředila na zásadní projekty nezbytné pro získání zahraničních investic spolu se zaměřením na kvalitu trvale udržitelného rozvoje. Finanční rámec pomoci tohoto období je nastíněn v tabulce č. 4.1.

Tabulka 4.1: Přehled finanční účasti na rozvojových projektech v rámci programovacího období 1986-1993 v Řecku

	MIP (1986-1989) v tis. ECU (v cenách r.1986)	1. CSF (1989-1993) v tis. ECU (v cenách r.1989)
Celkový rozpočet	2 101 933	14 342 054
Podíl národní sféry	695 740	5 802 196
Podíl společenství	2 576 000	7 193 241
Podíl soukromé sféry	210 193	1 346 617

Pramen: Structural Interventions in Greece, Ministry of National Economy and Finances, 2005

4.1.2 Programovací období 1994-1999

V průběhu programovacího období 1994-1999 spadalo Řecko pod Cíl 1. Začal se klást větší důraz na zásadní celonárodní projekty zaměřené na rozvoj infrastruktury s orientací na propojení Řecka s dalšími státy. Mezi hlavní priority byla zařazena:

- Podpora ekonomického rozvoje.
- Zlepšení konkurenceschopnosti a životního prostředí.
- Zabezpečení lepších životních podmínek v městských oblastech.

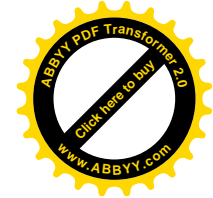
Nejvýraznějšími znaky tohoto období byla příprava země na vstup do Evropské měnové unie a zahájení velkých projektů na zlepšení dopravní infrastruktury. Mezi tyto projekty patří např. výstavba dálnic Patra-Athens-Thessaloniki-Evzoni (PATHE) a Egnatia, modernizace řeckých přístavů, železničních sítí, Aténské metra, telekomunikací, nemocnic atd.

Celkové zlepšení řecké ekonomiky, strukturální změny i dotace z fondů Rámce podpory společenství a Kohezního fondu vytvořily v rámci tohoto období výhodné podmínky pro zajištění růstu efektivity rozvoje. Finanční rámec pomoci tohoto období je nastíněn v tabulce č. 4.2.

Tabulka 4.2: Přehled finanční účasti na rozvojových projektech v rámci programovacího období 1994-1999 v Řecku

	2 CSF (1994-1999) v tis. ECU (v cenách r.1994)
Celkový rozpočet	29 721 300
Podíl národní sféry	7 069 900
Podíl společenství	13 980 000
Podíl soukromé sféry	8 671 400

Pramen: Structural Interventions in Greece,
Ministry of National Economy and Finances, 2005

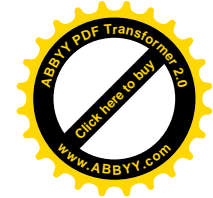
4.1.3 Programovací období 2000-2006

Návrh Rámce podpory společenství a Kohezního fondu pro období 2000-2006 vznikl za rozdílných ekonomických a sociálních podmínek ve srovnání s předchozím obdobím 1994-1999. Programovací období 2000 - 2006 je charakterizováno:

- Zlepšením makroekonomických ukazatelů v podobě snížení inflace a veřejného dluhu na nejnižší úrovně v posledních 25 letech a přijetí eura v roce 2001,
- položením základů modernizace řecké technické infrastruktury, produktivity pracovního prostředí a dovedností prostřednictvím Rámce podpory společenství a Kohezního fondu předchozího programovacího období,
- strukturálními změnami ve veřejných korporacích a organizacích a jejich otevření tržnímu prostředí,
- vstupem řeckých firem a produktů do zemí a ekonomik jihovýchodní Evropy a oblasti Černého moře. Významným zlepšením přeshraniční spolupráce zejména v oblasti energetických sítí, telekomunikací a dopravní infrastruktury,
- zvýšením ziskovosti obchodu a vytvořením předpokladů pro zesílení soukromých investic a jejich využití prostřednictvím rostoucího podílu soukromého kapitálu,
- organizačními a institucionálními reformami zejména v oblastech veřejných stavebních prací, průmyslové infrastruktury a podpory a školení pracovních sil.

Strukturální fondy z roku 1999 vytvořily základ koncepce nového společného rámce EU, v rámci kterého byl přijat rozdílný systém správy a řízení Rámce podpory společenství. Tento rámec zahrnuje:

- Odstup EU od programování a navrhování vybraných specifických procesů,
- zesílení kontrolní role EU a možnost uložení přísných sankcí v případě porušení dohod,
- přenos odpovědnosti za Rámec podpory společenství na samotné členské státy. Zavázání členských států k zavedení přesného a zřetelného řízení a kontrolních mechanismů u příslušných kompetentních orgánů prostřednictvím legislativního procesu,
- reálné nebezpečí trvalé ztráty zdrojů a prostředků v případě odkládání implementací.

Rámec podpory společenství 2000 - 2006

Cílem řeckého Rámce podpory společenství 2000-2006 bylo širší sjednocení v rámci EU především v oblastech znalosti světové ekonomiky podporované strukturálními změnami, vyšší produktivity a zaměstnanosti. Produktivita byla klíčovým faktorem určující dlouhodobě udržitelné tempo růstu a podmínky pro zlepšení životních standardů.

Priority Rámce podpory společenství byly zaměřeny na vzdělání a investice do fyzického a lidského kapitálu, které mohou přispět ke zvýšení řecké produktivity. Od této strategie se očekávalo vytvoření vhodných podmínek pro udržení vysokého tempa růstu s cílem skutečného přiblížení Řecka k ostatním zemím EU ve vztahu k HDP. Dopad a efektivita této strategie do značné míry určovala pokrok v následujících klíčových oblastech:

- Strukturální reformy na trhu práce, zboží a služeb.
- Trvalý rozvoj venkova a zemědělství.
- Mobilizace soukromého sektoru ve všech regionech.
- Zlepšení řídicích schopností institucí zodpovědných za realizaci regionální politiky.

Rámec podpory společenství 2000-2006 také vyvíjel zvýšené úsilí v oblasti životního prostředí, kultury, zdraví, prosperity a regionálního rozvoje.

Na jeho financování se podílely strukturální fondy EU částkou **22,7 miliard EUR**, Kohezní fond částkou 3,3 miliard EUR a prostředky z Evropské investiční banky a Evropského investičního fondu. Celkově se zdroje EU na Rámci podpory společenství 2000-2006 podílely částkou 34,27 miliard EUR⁵⁰. Účast jednotlivých SF EU na RPS Řecka 2000 – 2006 představuje níže uvedená tabulka.

Tabulka 4.3: Přehled podílů jednotlivých strukturálních fondů EU na financování Rámce podpory společenství (v %)

Fond EU	Podíl
ERDF	67,2
ESF	20,6
EAGGF	11,2
FIFG	1

Pramen: Structural Interventions in Greece, Ministry of National Economy and Finances, 2005

⁵⁰ Structural Interventions in Greece, Ministry of National Economy and Finances, 2005

Rámec podpory společenství 2000-2006 byl rozdělen do **7 priorit**. Těchto sedm základních priorit bylo dále realizováno prostřednictvím **11 národních operačních** a **13 regionálních programů**.⁵¹ Níže uvedená tabulka představuje OP a ROP v Řecku v minulém programovacím období.

Tabulka 4.4: Operační a regionální operační programy v Řecku v období 2000 - 2006

Sektorové OP	Regionální OP
1. OP Vzdělávání a odborné školení	1. ROP Východní Makedonie a Thrákie
2. OP Vzdělávání a odborné školení	2. ROP Střední Makedonie
3. OP Rozvoj silničních os, přístavů a měst	3. ROP Západní Makedonie
4. OP Železniční, letecká a městská doprava	4. ROP Epirus
5. OP Konkurenceschopnost	5. ROP Thesálie
6. OP Rozvoj zemědělství – restrukturalizace venkova	6. ROP Ionské ostrovy
7. OP Rybolov	7. ROP Západní Řecko
8. OP Životní prostředí	8. ROP Střední Řecko
9. OP Kultura	9. ROP Atika
10. OP Zdraví a sociální péče	10. ROP Peloponés
11. OP Informační společnost	11. ROP Severní Egeis
	12. ROP Jižní Egeis
	13. ROP Kréta

Pramen: www.hellaskps.gr, 2009

Příliv peněz ze strukturálních fondů EU v průběhu celého období členství Řecka v EU znamenal pro zemi výraznou pomoc. Dotace pomohly zemi k celkovému rozvoji a restrukturalizaci řecké ekonomiky a změkčily sociální dopady v rámci přijetí země do EU. **Od roku 1996 zaznamenává Řecko reálný ekonomický růst překonávající evropský průměr.** Celkové zlepšení ekonomické situace také umožnila Řecku vstup do Eurozóny v lednu 2001. Finanční rámec pomoci za období 2000 - 2006 je nastíněn v tabulce č. 4.5.

Tabulka 4.5: Přehled finanční účasti na rozvojových projektech v rámci programovacího období 2000 - 2006 v Řecku

	3 CSF (2000-2006) v tis. EUR (v cenách r.2000)
Celkový rozpočet	44 363 540
Podíl národní sféry	11 126 075
Podíl společenství	22 707 000
Podíl soukromé sféry	10 730 465

Pramen: Structural Interventions in Greece,
Ministry of National Economy and Finances, 2005

⁵¹ Rámec podpory společenství Řecka 2000-2006, www.hellaskps.gr.

4.2 Vyhodnocení realizace strukturální pomoci EU 2000 – 2006 v Řecku

V programovacím období 2000 – 2006 spadalo všech 13 regionů Řecka pod Cíl 1. V rámci tohoto období a cíle bylo pro Řecko vyčleněno 22,7 mld. EUR (konkrétně: 22 698 040 808 EUR). Výše této částky byla rozhodnuta a následně schválena Evropskou komisí⁵². Nejvíce prostředků ze SF poskytoval ERDF. V rámci tohoto fondu bylo do Řecka alokováno 15,1 mld. EUR. Poslední dostupné hodnocení z roku 2008⁵³ informuje o tom, že Řecko vyčerpalo poskytnuté finanční prostředky z 81,64%. Celkově tedy za období 2000 - 2006 vyčerpalo 18,5 mld. EUR (konkrétně: 18 529 682 941, 88 EUR). Z ERDF vyčerpalo částku 12,3 mld. EUR. Níže uvedená tabulka představuje celkové čerpání finančních prostředků z jednotlivých SF v období 2000 – 2006:

Tabulka 4.6: Přehled čerpání finančních prostředků plynoucích z jednotlivých SF EU v období 2000 – 2006 v Řecku (v EUR)

Stav finančních operací	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG	Celkem SF
1. Rozhodnuto	15 152 463 366	4 771 653 980	2 550 311 562	223 611 900	22 698 040 808
2. Schváleno	15 152 463 366,20	4 771 653 980,60	2 550 311 562	223 611 900	22 698 040 807,80
3. Proplaceno	12 335 175 074, 49	3 965 940 110,49	1 060 133 853	168 433 903,90	18 529 682 941,88
% (2)/(1)	100%	100%	100%	100%	100%
% (3)/(1)	81,41%	83,11%	80,78%	75,32%	81,64%

Pramen: 18th Annual Report on Implementation of the Structural Funds, 2006, 2007

Podobným způsobem Řecko vyčerpalo přibližně 81,3% finančních prostředků určených na programy iniciativ Společenství. Celková alokace finančních prostředků z EU na iniciativy Společenství činila 317,6 mil. EUR. Řecko využilo 259,2 mil. EUR. Nejvíce prostředků bylo vyčerpáno prostřednictvím EAGGF v celkové výši 151,2 mil. EUR. Přehled čerpání finančních prostředků z jednotlivých SF na iniciativy Společenství uvádí následující tabulka.

⁵² Do přípravy, realizace a vyhodnocení čerpání prostředků z fondů EU je zapojeno množství subjektů na evropské, národní i regionální úrovni. Evropská komise jako poslední schvaluje CSF (nyní NSFR) a OP.

⁵³ 19th Annual Report on Implementation of the Structural Funds (2007), 2008.

Tabulka 4.7: Přehled čerpání finančních prostředků plynoucích z jednotlivých SF EU na iniciativy Společenství v období 2000 – 2006 v Řecku (v EUR)

Stav finančních operací	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG	Celkem SF
1. Rozhodnuto	25 457 928	105 938 327	186 129 877	0	317 562 132
2. Schváleno	25 457 929,23	105 938 102	186 129 877	0	317 525 908,23
3. Proplaceno	19 528 289,77	88 401 277,94	151 272 685	0	259 202 252,71
% (2)/(1)	100%	100%	100%	0	100%
% (3)/(1)	76,71%	83,45%	81,27%	0	81,63%

Pramen: 19th Annual Report on Implementation of the Structural Funds (2007), 2008

Pokud srovnáme čerpání finančních prostředků z EU v Řecku v jednotlivých letech (od roku 2004 do roku 2007), můžeme vyhodnotit rok 2007 za rok s nejvyšším čerpáním finanční pomoci z Evropské unie. V roce 2007 využilo Řecko 4,3 mld. EUR. Nejslabší čerpání finanční pomoci zaznamenalo Řecko v roce 2005, kdy využilo 2,1 mld. EUR. Níže uvedená tabulka představuje čerpání finančních prostředků ze SF EU v Řecku v jednotlivých letech. Přehled čerpání strukturální pomoci EU v letech 2004 – 2007 uvádí tabulka 4.8.

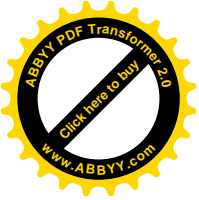
Tabulka 4.8: Přehled čerpání finančních prostředků plynoucích z jednotlivých SF EU v Řecku v jednotlivých letech (v EUR)

Fond	2004	2005	2006	2007
ERDF	1 426 755 706,05	1 275 299 445,67	2 078 723 551,81	2 978 670 417,81
ESF	498 547 239,11	566 764 486,36	537 877 000,49	761 738 759,69
EAGGF	231 939 109	272 237 095	353 148 258	548 176 487
FIFG	23 088 653,10	21 840 618,06	18 135 406,99	30 503 782,43
Celkem SF	2 180 330 707,26	2 136 141 645,09	2 987 884 217,29	4 319 089 446,93

Pramen: 19th Annual Report on Implementation of the Structural Funds (2007), 2008
18th Annual Report on Implementation of the Structural Funds (2006), 2007
17th Annual Report on Implementation of the Structural Funds (2005), 2006
16th Annual Report on Implementation of the Structural Funds (2004), 2005

Řecko je také jednou ze zemí, která je od roku 1994 oprávněna čerpat finanční prostředky z Fondu soudržnosti. Pro období 2000 – 2006 bylo Řecku přiděleno z FS 3,6 mld. EUR (konkrétně: 3 623 591 038, 72 EUR). Do konce roku 2007 se Řecku podařilo vyčerpat 2,3 mld. EUR (konkrétně: 2 255 055 185, 63 EUR). Neuhrazené závazky představovaly na konci roku 2007 částku 1,4 mld. EUR (konkrétně: 1 368 535 853, 09 EUR).⁵⁴

⁵⁴ Výroční zpráva o Fondu soudržnosti (2007), 2008.

4.2.1 Výsledky dosažené v rámci jednotlivých priorit RPS Řecka 2000 - 2006

V předchozím programovacím období 2000 – 2006 tvořilo celkový rozpočet Rámce podpory Společenství 44 mld. EUR (22,7 mld. EUR podíl EU / 11,1 mld. EUR podíl národní sféry / 10,7 mld. EUR podíl soukromé sféry). Tento rozpočet byl o něco málo vyšší než rozpočet současného NSRF 2007 – 2013, který činí 39,4 mld. EUR (20,4 mld. EUR podíl EU / 11,5 mld. EUR podíl národní sféry / 7,5 mld. EUR podíl soukromé sféry).

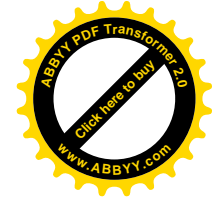
Rámec podpory společenství 2000 – 2006 stanovil 7 základních priorit:

- Rozvoj lidských zdrojů.
- Dopravní infrastruktura.
- Zvýšení konkurenceschopnosti pro podporu rozvoje.
- Rozvoj venkova a rybolovu.
- Kvalita života.
- Rozvoj informačních služeb.
- Regionální rozvoj.

V rámci těchto priorit vzniklo v Řecku v minulém programovacím období 25 000 děl (projektů). Příklady důležitých výsledků, kterých bylo dosaženo v rámci jednotlivých priorit představují níže:

Hlavní výsledky dosažené v rámci priority Rozvoj lidských zdrojů:

- Vytvoření 27 000 nových výukových prostor.
- Fungování „otevřené vysoké školy“, ze které mělo užitek 37 000 studentů.
- 450 000 žáků, kteří se zúčastnili programu výuky o životním prostředí.
- Vytvoření 130 nových oddělení na vyšších odborných školách.
- Vytvoření 119 center na podporu nezaměstnaných.
- Vytvoření 5 000 informačních, vědeckých a technologických laboratoří.
- Vytvoření a fungování 4 300 celodenních základních škol a celodenních školek.
- Programy pro nezaměstnané na vytvoření malého podnikání, ze kterých mělo užitek více než 132 000 lidí.

Hlavní výsledky dosažené v rámci priority Dopravní infrastruktura:

- Zlepšení hlavních silničních tahů PATHE-EGNATIA ODOŠ (dokončení 609 kilometrů silnic).
- Časové zkrácení trasy IGOUMENITSA – ALEXANDRÚPOLY na 4 hodiny.
- Vytvoření sítě jezer, který přispívá k rovnoměrnému rozvoji země. Vznikly významné práce na 22 jezerech.
- Zlepšení železničního spoje PATRA-ATHÉNY-SOLUŇ-EIDOMÉNY-PROXAMONA.
- Rozšíření metra Athén o 34 kilometrů.

Hlavní výsledky dosažené v rámci priority Zvýšení konkurenceschopnosti:

- Podpora více než 27 000 firem.
- Účast 660 firem na projektech technologického a výzkumného rozvoje.
- Zabezpečení obnovených zdrojů energie.

Hlavní výsledky dosažené v rámci priority Rozvoj venkova a rybolovu:

- Podpora 19 000 nových zemědělců.
- Zvýšení o 37% (20 000 tun) obilné produkce.
- Udržování a zlepšení životního prostředí země.

Hlavní výsledky dosažené v rámci priority Kvalita života:

- Vytvoření celkových zdravotních systémů v regionech.
- Rozvoj prvního stupně zdravotnictví.
- Zlepšení nemocniční péče – vylepšení 10 000 nemocničních prostor.

Hlavní výsledky dosažené v rámci priority Rozvoj informačních služeb:

- Rozvoj telekomunikací mezi vzdálenými oblastmi.
- 109 000 lidí mělo užitek z projektů týkajících se informačních služeb.
- Rozvoj informačních služeb v oblastech veřejné správy, zdravotnictví, dopravní infrastruktury a životního prostředí.⁵⁵

⁵⁵ MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY AND FINANCES, Information leaflet about NSRF, 2009b.

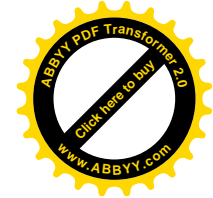
4.2.2 Vyhodnocení největších projektů Řecka realizovaných v období 2000 – 2006

Mezi nejvýznamnější projekty realizované v minulém programovacím období v Řecku patří zejména projekty zaměřené na infrastrukturu. Zejména se jedná o výstavbu dálnic a nových železničních linek, vybudování Athénské metra, modernizace letišť a modernizace a výstavba plynovodu. V Řecku se v minulém programovacím období realizovala celá řada projektů týkající se různých oblastí avšak projekty zaměřené na infrastrukturu patří z hlediska čerpání finančních prostředků mezi nejvýznamnější. Níže uvedená tabulka představuje příklady nejvýznamnějších projektů Řecka realizovaných v období 2000 – 2006 a jejich finanční rámec.

Tabulka 4.9: Přehled významných projektů realizovaných v období 2000 – 2006 v Řecku a jejich finanční rámec

Název Projektu	Celkový rozpočet projektu (v mil. EUR)	Finanční účast ERDF na projektu (v mil. EUR)	Celková národní finanční účast na projektu (v mil. EUR)	Celková finanční účast soukromé sféry na projektu (v mil. EUR)	Míra pomoci ES (v %)
Vybudování stanic Athénské metra	1 170	585	585	0	50%
Vybudování dálničních úseků EGNATIA v regionu Makedonie a Thrákie	690	345	345	0	50%
EGNATIA východní obchvat města Soluň	82,5	61,9	20,6	0	75%
Modernizace Soluňského letiště	246,5	123,2	123,2	0	50%
Vybudování dálnice Attiki	1 449,80	321,7	321,7	815,4	50%
Napojení řeckého plynovodu na nové zdroje z Asie	42,8	21,4	21,4	0	50%

Pramen: 18th Annual Report on Implementation of the Structural Funds (2006), 2007

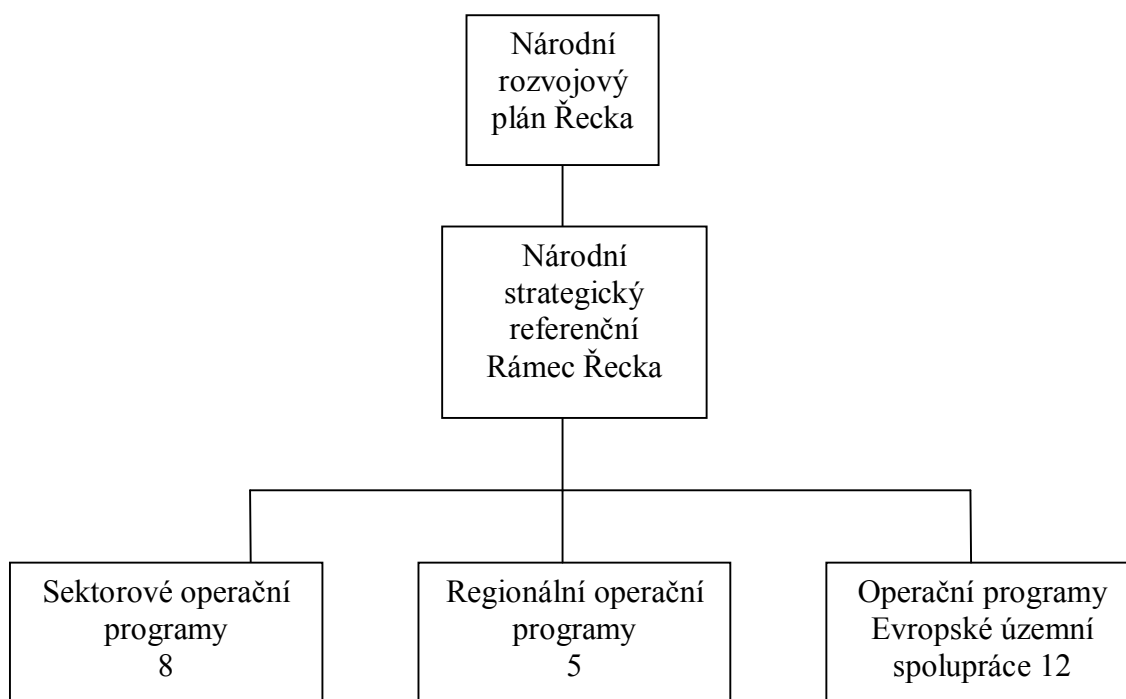

4.3 Programování strukturální pomoci EU v Řecku 2007 – 2013

V současném programovacím období spadá většina území Řecka pod *Cíl Konvergence*. Tři regiony *Střední Makedonie*, *Západní Makedonie* a *Atika*, se nacházejí v přechodném režimu „Phasing – out“⁵⁶. A dva regiony *Střední Řecko* a *Jižní Egeis* jsou v režimu „Phasing-in“⁵⁷. Je to rozdíl ve srovnání s obdobím 2000 – 2006, kde celé Řecko spadalo pod Cíl 1. Tato změna představuje určitý pozitivní ekonomický posun Řecka (přesněji výše uvedených regionů nacházejících se v přechodných režimech).

Řecké strategie jsou pro období 2007 – 2013 definovány v dokumentu nazvaném *Národní strategický referenční rámec*, který se dále člení do dílčích operačních programů. Strukturu programových dokumentů Řecka uvádí následující obrázek č. 4.1.

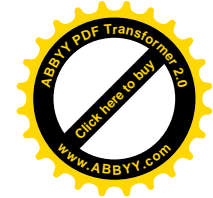
Obr. 4.1: Struktura programových dokumentů Řecka pro čerpání pomoci ze SF EU v období 2007 – 2013

Pramen: vlastní tvorba

⁵⁶ Regiony "phasing-out" jsou regiony s HDP na osobu překračující 75 % průměru EU-27, ale nižším než 75 % průměru EU-15 (v období 2007-2013).

⁵⁷ Regiony "phasing-in" jsou regiony s HDP na osobu nižším než 75 % průměru EU-15 (v období 2000-2006), ale vyšším než 75 % průměru EU-15 (v období 2007-2013).

4.3.1 Národní strategický referenční rámec

Národní strategický referenční rámec 2007 – 2013 (NSRF) představuje referenční dokument pro programování fondů EU na národní úrovni pro období 2007 – 2013. Složení NSFR je formulováno takovým způsobem, aby zahrnovalo strategické volby státu. Nové schéma NSFR v Řecku je charakteristické menším počtem operačních programů (OP) ve srovnání s minulým programovacím obdobím⁵⁸. Současný NSRF je realizován prostřednictvím **8 sektorových OP, 5 regionálních OP a 12 OP Evropské územní spolupráce**.

O alokacích finančních zdrojů EU pro období 2007 – 2013 bylo rozhodnuto na zasedání Rady EU v prosinci 2005. Řecku bylo přiděleno **20,4 mld. EUR** v běžných cenách. Tyto prostředky jsou použity na financování intervencí prostřednictvím Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF), Evropského sociálního fondu (ESF) a Fondu soudržnosti. Roční alokaci zdrojů na jednotlivé operační programy z NSRF představuje příloha č. 4. Celková částka **9,4 mld. EUR** byla poskytnuta 8 regionům spadajících pod Cíl Konvergence. Pro 3 regiony v režimu phasing-out bylo vyčleněno **6,5 mld. EUR** a do zbývajících dvou regionů nacházejících se v režimu phasing-in bylo alokováno **0,63 mld. EUR**. Programům spadajících pod Cíl 3 je k dispozici částka **0,21 mld. EUR**. Celková alokovaná částka tedy činí **16,7 mld. EUR**. Z toho 12,36 mld. EUR plyne do OP prostřednictvím ERDF a 4,36 mld. EUR prostřednictvím ESF. Dodatečné finanční prostředky v podobě **3,7 mld. EUR** byly poskytnuty EU prostřednictvím Fondu soudržnosti.^{59 60}

4.3.2 Sektorové operační programy Řecka

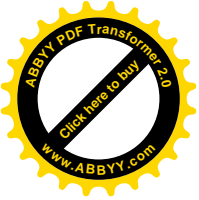
Následující programy představují sektorové OP pro programové období 2007-2013. Oficiálně byly schváleny Evropskou komisí v průběhu října-listopadu 2007.

⁵⁸ V programovacím období 2000 – 2006 mělo Řecko 11 národních OP a 13 ROP.

⁵⁹ $16,7 + 3,7 = 20,4$ mld. EUR

⁶⁰ MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY AND FINANCES, Financial Framework, 2009a.

* Operational Programme Environment & Sustainable Development.

Operační program Životní prostředí – udržitelný rozvoj 2007 - 2013*

Strategickým cílem programu je ochrana, zlepšení a udržitelná péče o životní prostředí s cílem ochrany veřejného zdraví a zkvalitnění lidského života stejně tak jako ustanovení základního faktoru přispívajícímu ke zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky.

Program je dále rozdělen do 7 priorit:

- Ochrana atmosféry – zvyšující se „zelená“ doprava – řízení klimatických změn – obnovující se energetické zdroje.
- Ochrana a péče o vodní zdroje.
- Prevence, zmírňování a řízení rizik životního prostředí.
- Ochrana půdních systémů a řízení nakládání s pevným odpadem.
- Ochrana přírody a Biodiverzity.
- Rozvoj institucí a mechanismů ke zefektivnění implementací politiky životního prostředí a zvýšení podvědomí občanů.
- Technická pomoc.

Níže uvedená tabulka představuje celkové náklady vynaložené na operační program (OP).

Tabulka 4.10: Přehled podílů financování na operační program Životní prostředí – udržitelný rozvoj 2007 – 2013 (v mil. EUR)

Celkové náklady	2 250 ⁶¹
Podíl veřejných nákladů	2 250
Podíl Společenství	1 800 ⁶²
Podíl národní sféry	450
Podíl soukromé sféry	0

Pramen: MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY AND FINANCES, www.espa.gr, 2009b

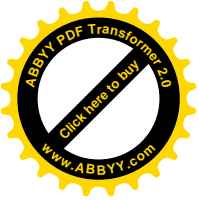
Operační program Zlepšení dostupnosti 2007 - 2013*

Tento OP zahrnuje intervence přispívající k modernizaci základního infrastrukturního vybavení a souvisejících služeb přepravního systému za účelem zlepšení dostupnosti regionů země a jejího mezinárodního a transevropského spojení.

⁶¹ Odhaduje se, že národní sféra poskytne ještě dodatečně cca 519 mil. EUR na projekty, které nejsou spolufinancované EU a celková suma by na tento OP mohla dosáhnout částky 2769 mil. EUR.

⁶² ERDF 220 mil. EUR, FS 1.580 mil. EUR.

* Operational Programme Accessibility Improvement.

Prioritní osy programu jsou následující:

- Osa 1: Silniční doprava – silniční síť.
- Osa 2: Železnice a kombinovaná doprava.
- Osa 3: Námořní doprava a přístavy.
- Osa 4: Letecká doprava.
- Osa 5: Horizontální akce.
- Osa 6: Technická podpora implementace programu.

Níže uvedená tabulka představuje celkové náklady vynaložené na operační program (OP).

**Tabulka 4.11: Přehled podílů financování na operační program Zlepšení dostupnosti
2007 – 2013 (v mil. EUR)**

Celkové náklady	4 976⁶³
Podíl veřejných nákladů	4 976
Podíl Společenství	3 700
Podíl národní sféry	1 276
Podíl soukromé sféry	0 ⁶⁴

Pramen: MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY AND FINANCES, www.espa.gr, 2009c

Operační program Konkurenceschopnost a podnikání 2007 – 2013*

OP poskytuje prostředky 8 regionům Řecka v Cíli Konvergence prostřednictvím ERDF. Hlavním cílem programu je zlepšení konkurenceschopnosti a vnější orientace iniciativ země a výrobního systému prostřednictvím oblasti inovací.

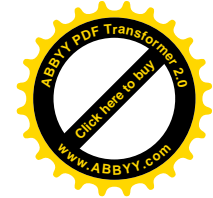
Mezi prioritní osy programu patří:

- Osa 1: Vytvoření a využívání inovací podporované výzkumem a technickým rozvojem.
- Osa 2: Posílení podnikání.
- Osa 3: Zlepšení podnikatelského prostředí.
- Osa 4: Dokončení energetického systému země a posílení udržitelnosti.

⁶³ Odhaduje se, že národní sféra poskytne ještě dodatečně cca 2.424 mil. EUR na projekty, které nejsou spolufinancované EU a celková suma by na tento OP za přispění soukromé sféry cca 3.628 mil EUR. mohla dosáhnout částky 11.028. 863.728 EUR.

⁶⁴ Předpokládá se, že soukromá sféra se bude podílet na projektech, které nejsou spolufinancované EU ve výši 3.628.542.000 EUR.

* Operational Programme Competitiveness and Entrepreneurship.

Níže uvedená tabulka představuje celkové náklady vynaložené na operační program (OP).

Tabulka 4.12: Přehled podílů financování na operační program

Konkurenceschopnost a podnikání 2007 – 2013 (v mil. EUR)

Celkové náklady	1 519 ⁶⁵
Podíl veřejných nákladů	1 519
Podíl Společenství	1 291
Podíl národní sféry	228
Podíl soukromé sféry	0 ⁶⁶

Pramen: MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY AND FINANCES, www.espa.gr, 2009d

Operační program Digitální konvergence 2007 – 2013*

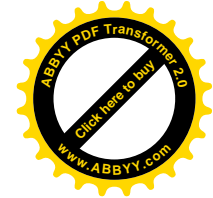
Strategickým cílem tohoto OP je „Digitální konvergence státu s Evropskou Unii využíváním informačních a komunikačních technologií“. Pro dosažení tohoto strategického cíle byly stanoveny 3 základní prioritní osy:

- Osa 1: Zlepšení produktivity využíváním informačních a komunikačních technologií.
- Osa 2: Zlepšení kvality života.
- Osa 3: Technická podpora pro aplikaci programu.

Níže uvedená tabulka představuje celkové náklady vynaložené na operační program (OP).

⁶⁵ Odhaduje se, že národní sféra poskytne ještě dodatečně cca 202 mil. EUR na projekty, které nejsou spolufinancované EU a celková suma by na tento OP za přispění soukromé sféry cca 1.410 mil EUR. mohla dosáhnout částky 3.131.565.249 EUR.

⁶⁶ Předpokládá se, že soukromá sféra se bude podílet na projektech, které nejsou spolufinancované EU ve výši 1.410. 565. 249 EUR.

Tabulka 4.13: Přehled podílů financování na operační program Digitální konvergence 2007 – 2013 (v mil. EUR)

Celkové náklady	1 075⁶⁷
Podíl veřejných nákladů	1 075
Podíl Společenství	860
Podíl národní sféry	215
Podíl soukromé sféry	0 ⁶⁸

Pramen: MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY AND FINANCES, www.espa.gr, 2009e

Operační program Rozvoj lidských zdrojů 2007 – 2013*

Tento program je spolufinancován ESF a představuje mnohostranný program, který pokrývá všech 13 regionů země. Základním cílem OP je využívání všech lidských zdrojů jako hybné síly pro růst země a posílení sociální soudržnosti. Mezi prioritní osy OP patří:

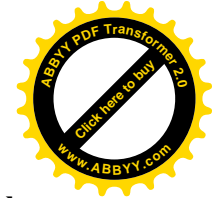
- Osa 1: Systémové intervence.
- Osa 2: Podpora adaptability lidských zdrojů a podnikání.
- Osa 3: Snazší přístup k zaměstnání.
- Osa 4: Dokončení integrace všech lidských zdrojů do společnosti s rovnými příležitostmi.
- Osa 5: Ustanovení reformy v mentálním zdravotním sektoru – rozvoj primární zdravotní péče a propagace veřejného zdraví.

Níže uvedená tabulka představuje celkové náklady vynaložené na operační program (OP).

⁶⁷ Odhaduje se, že národní sféra poskytne ještě dodatečně cca 72 mil. EUR na projekty, které nejsou spolufinancované EU a celková suma by na tento OP za přispění soukromé sféry cca 320 mil EUR. mohla dosáhnout částky 1.467.000.000 EUR.

⁶⁸ Předpokládá se, že soukromá sféra se bude podílet na projektech, které nejsou spolufinancované EU ve výši 320 mil. EUR.

* Operational Programme Digital Convergence.

Tabulka 4.14: Přehled podílů financování na operační program Rozvoj lidských zdrojů 2007 – 2013 (v mil. EUR)

Celkové náklady	2 825,3⁶⁹
Podíl veřejných nákladů	2 825
Podíl Společenství	2 260
Podíl národní sféry	565,3
Podíl soukromé sféry	0 ⁷⁰

Pramen: MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY AND FINANCES, www.espa.gr, 2009f

Operační program Vzdělání a celoživotní učení 2007 – 2013**

Cílem národní strategie pro vzdělání je zvýšení kvantity, kvality a efektivity investic do lidských zdrojů za účelem zdokonalení řeckého vzdělávacího a odborného školicího systému. Mezi prioritní osy OP se řadí:

- Zdokonalení systémů počátečního odborného školení a vzdělávání s návazností na trh práce.
- Zvyšování celoživotního vzdělávání pro dospělé.
- Zvyšování lidského kapitálu na základě propagace výzkumu a inovací.
- Technická pomoc pro implementaci OP.

Níže uvedená tabulka představuje celkové náklady vynaložené na operační program (OP).

Tabulka 4.15: Přehled podílů financování na operační program Vzdělání a celoživotní učení 2007 – 2013 (v mil. EUR)

Celkové náklady	2 058⁷¹
Podíl veřejných nákladů	2 058
Podíl Společenství	1 440
Podíl národní sféry	618
Podíl soukromé sféry	0

Pramen: MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY AND FINANCES, www.espa.gr, 2009g

Operační program Reforma veřejné administrativy 2007 – 2013*

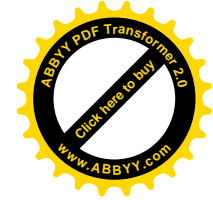
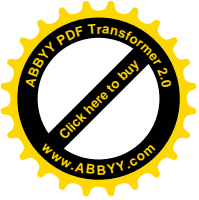
⁶⁹ Odhaduje se, že národní sféra poskytne ještě dodatečně cca 188 mil. EUR na projekty, které nejsou spolufinancované EU a celková suma by na tento OP za přispění soukromé sféry cca 50 mil EUR. mohla dosáhnout částky 3.063.333.333 EUR.

⁷⁰ Předpokládá se, že soukromá sféra se bude podílet na projektech, které nejsou spolufinancované EU ve výši 320 mil. EUR.

* Operational Programme Human Resources Development.

** Operational Programme Education and Lifelong Learning.

⁷¹ Odhaduje se, že národní sféra poskytne ještě dodatečně cca 157 mil. EUR na projekty, které nejsou spolufinancované EU a celková suma by na tento OP mohla dosáhnout částky 2.215.000.000 EUR.

OP se zaměřuje na vytvoření občanské soustředěnosti, efektivnosti, otevřeného a flexibilního vládního modelu - přechod z role založené na procedurálním řízení do řízení orientovaného na výsledky a poskytované služby.⁷²

Operační program Technická podpora pro implementaci 2007 – 2013**

Strategie programu je vyjádřena prostřednictvím dvou hlavních cílů. První je posílení výkonných orgánů a koordinace systému pro implementaci OP. Druhým cílem je zesílení řízených kompetencí příjemců, tak aby mohli urychlit svou organizační efektivitu a splnit kritéria pro řízené kompetence implementace spolufinancovaných akcí.

Níže uvedená tabulka představuje celkové náklady vynaložené na operační program (OP).

Tabulka 4.16: Přehled podílů financování na operační program Technická podpora pro implementaci 2007 – 2013 (v mil. EUR)

Celkové náklady	225,9
Podíl veřejných nákladů	225,9
Podíl Společenství	192
Podíl národní sféry	33,9
Podíl soukromé sféry	0

Pramen: MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY AND FINANCES, www.espa.gr, 2009ch

4.3.3 Regionální operační programy Řecka

Pro implementaci rozvojového plánu Řecka bylo Řecko rozděleno do 5 oblastí, které korespondují s pěti regionálními operačními programy (ROP). Jedná se o:

- ROP Makedonie – Thrákie
- ROP Západní Řecko – Peloponés – Ionské ostrovy
- ROP Kréta a Egejské ostrovy
- ROP Thesálie- Střední Řecko – Epirus
- ROP Attika

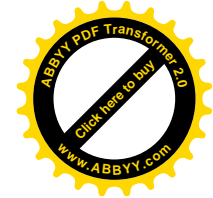
Regionální operační programy pro všechny regiony pokryjí obvyklé části implementací jako jsou následující:

- Sociální infrastruktura.

⁷² MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY AND FINANCES, www.espa.gr, 2009h.

* Operational Programme Public Administration Reform.

** Operational Programme Technical Support for Implementation.

- Zdravotní a sociální solidarita.
- Kultura.
- Dostupnost a projekty životního prostředí podle místní stupnice.
- Udržitelná politika městského rozvoje.
- Politiky na podporu hornatých, rozvojových a ostrovních oblastí.

Regionální operační program Makedonie – Thrákie 2007 – 2013

Rozvojová vize tohoto ROP je zapouzdřit udržitelnou konkurenceschopnou regionální ekonomiku s dynamickou vnější orientací a vnitřní ekonomickou, sociální, geografickou a administrativní soudržností. Hlavní cíle pro jednotlivé regiony oblasti Makedonie – Thrákie jsou následující:

- Pro region Střední Makedonie: Region inovací a vyrovnaného udržitelného rozvoje. Klíčové centrum jihovýchodní Evropy.
- Pro region Západní Makedonie: Tvořivá a konkurenceschopná ekonomika s podmínkami pro udržitelný rozvoj a pevnou rolí regionu v širší geografické oblasti.

Níže uvedená tabulka představuje celkové náklady vynaložené na regionální operační program (ROP).

Tabulka 4.17: Přehled podílů financování na ROP Makedonie – Thrákie 2007 – 2013
(v mil. EUR)

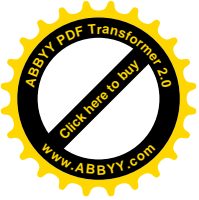
Celkové náklady	3 264,5⁷³
Podíl veřejných nákladů	3 264,5
Podíl Společenství	2 675
Podíl národní sféry	589,5
Podíl soukromé sféry	0 ⁷⁴

Pramen: MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY AND FINANCES, www.espa.gr, 2009i

Regionální operační program Západní Řecko – Peloponés – Ionské ostrovy 2007 – 2013

⁷³ Odhaduje se, že národní sféra poskytne ještě dodatečně cca 911.500.000 EUR na projekty, které nejsou spolufinancované EU a celková suma by na tento ROP za přispění soukromé sféry cca 302 .669.300 EUR. mohla dosáhnout částky 4.478.669.300 EUR.

⁷⁴ Předpokládá se, že soukromá sféra se bude podílet na projektech, které nejsou spolufinancované EU ve výši 302 .669.300 EUR.

Tento ROP je přímo zaměřen na regiony spadající pod Cíl Konvergence. Jsou zde stanoveny 3 základní cíle:

- Rozvoj a modernizace dostupné infrastruktury.
- Digitální soudržnost prostřednictvím využívání informací a komunikačních technologií a posílení podnikání.
- Udržitelný rozvoj a kvalita života.

Níže uvedená tabulka představuje celkové náklady vynaložené na regionální operační program (ROP).

Tabulka 4.18: Přehled podílů financování na ROP Západní Řecko – Peloponés – Ionské ostrovy 2007 – 2013 (v mil. EUR)

Celkové náklady	1 143⁷⁵
Podíl veřejných nákladů	1 143
Podíl Společenství	914
Podíl národní sféry	229
Podíl soukromé sféry	0 ⁷⁶

Pramen: MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY AND FINANCES, www.espa.gr, 2009i

Regionální operační program Kréta a Egejské ostrovy 2007 – 2013

Rozvojová vize této oblasti je realizována prostřednictvím níže uvedených strategických cílů:

- Posílení podnikání a zatraktivnění investic v regionech zasažených programem.
- Podpora inovací a výzkumu s propojením na podnikání.
- Zajištění udržitelnosti a funkčnosti regionální infrastruktury zároveň s rozvojem forem energií přátelských k životnímu prostředí.
- Zlepšení kvality života.
- Posílení produktivních aktivit a podpora regionu jako oblasti s obchodními a investičními příležitostmi.

⁷⁵ Odhaduje se, že národní sféra poskytne ještě dodatečně cca 172.000.000 EUR na projekty, které nejsou spolufinancované EU a celková suma by na tento ROP za příspěví soukromé sféry cca 127.186.000 EUR. mohla dosáhnout částky 1.442.186.000 EUR.

⁷⁶ Předpokládá se, že soukromá sféra se bude podílet na projektech, které nejsou spolufinancované EU ve výši 127.186.000 EUR.

- Školení lidských zdrojů za účelem efektivní posílené zaměstnanosti, produktivity a sociální soudržnosti.

Níže uvedená tabulka představuje celkové náklady vynaložené na regionální operační program (ROP).

Tabulka 4.19: Přehled podílů financování na ROP Kréta a Egejské ostrovy 2007 – 2013 (v mil. EUR)

Celkové náklady	1 194⁷⁷
Podíl veřejných nákladů	1 194
Podíl Společenství	871,3
Podíl národní sféry	322,7
Podíl soukromé sféry	0 ⁷⁸

Pramen: MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY AND FINANCES, www.espa.gr, 2009i

Regionální operační program Thesálie – Střední Řecko – Epirus 2007 – 2013

Mezi prioritní osy tohoto ROP patří:

- Dostupná infrastruktura a služby.
- Udržitelný rozvoj a kvalita života.
- Digitální konvergence a podnikání.

Níže uvedená tabulka představuje celkové náklady vynaložené na regionální operační program (ROP).

⁷⁷ Odhaduje se, že národní sféra poskytne ještě dodatečně cca 131.000.000 EUR na projekty, které nejsou spolufinancované EU a celková suma by na tento ROP za přispění soukromé sféry cca 127.186.000 EUR. mohla dosáhnout částky 1.498.000.178 EUR.

⁷⁸ Předpokládá se, že soukromá sféra se bude podílet na projektech, které nejsou spolufinancované EU ve výši 173.000.000 EUR.

**Tabulka 4.20: Přehled podílů financování na ROP Thesálie – Střední Řecko – Epirus
2007 – 2013 (v mil. EUR)**

Celkové náklady	1 474⁷⁹
Podíl veřejných nákladů	1 474
Podíl Společenství	1 105
Podíl národní sféry	369
Podíl soukromé sféry	0 ⁸⁰

Pramen: MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY AND FINANCES, www.espa.gr, 2009i

Regionální operační program Attika 2007 – 2013

Rozvojová vize této oblasti v novém programovacím období je posílení mezinárodní role tohoto regionu jako evropské metropole v jihovýchodní Evropě a středozezemním regionu.

Do prioritních os tohoto ROP patří:

- Posílení dostupnosti energetické infrastruktury
- Udržitelný rozvoj a zlepšení kvality života
- Posílení konkurenceschopnosti, inovace a digitální soudržnosti.

Tabulka 4.21: Přehled podílů financování na ROP Attika 2007 – 2013 (v mil. EUR)

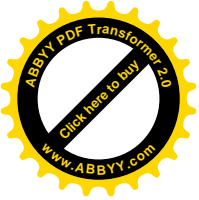
Celkové náklady	3 051⁸¹
Podíl veřejných nákladů	3 051
Podíl Společenství	2 438
Podíl národní sféry	613
Podíl soukromé sféry	0

Pramen: MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY AND FINANCES, www.espa.gr, 2009i

⁷⁹ Odhaduje se, že národní sféra poskytne ještě dodatečně cca 349.290.000 EUR na projekty, které nejsou spolufinancované EU a celková suma by na tento ROP za přispění soukromé sféry cca 210 .500.000 EUR. mohla dosáhnout částky 2.033.785.714 EUR.

⁸⁰ Předpokládá se, že soukromá sféra se bude podílet na projektech, které nejsou spolufinancované EU ve výši 210 .500.000 EUR.

⁸¹ Celkové poskytnuté zdroje z veřejné sféry mohou dosáhnout částky až 3.561 mil. EUR. Ze soukromých zdrojů je očekávaná částka ve výši 1.241 mil. EUR. na tento ROP. Celková výše tedy může dosáhnout až 4.802 mil.EUR.

4.3.4 Operační programy Evropské územní spolupráce

V průběhu nového programovacího období byly programové iniciativy společenství nahrazeny programy Cíle 3 Evropské územní spolupráce. Celkový rozpočet na tyto programy činí 8,7 mld. EUR, ze kterých 210 mil. EUR pocházejících z ERDF bylo alokováno do Řecka.

Přeshraničních programů Evropské územní spolupráce má Řecko šest. Celkový rozpočet na tyto programy činí 320 mil. EUR. Programy jsou následující:

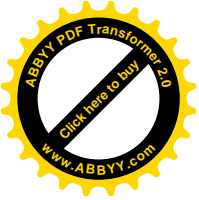
- OP Řecko – Bulharsko s celkovým rozpočtem 110 735 958 EUR.
- OP Řecko – Itálie s celkovým rozpočtem 88 955 170 EUR.
- OP Řecko – Kypr s celkovým rozpočtem 41 633 290 EUR.
- OP Řecko – Albánie – spolufinancováno IPA s celkovým rozpočtem 22 143 015 EUR.
- OP Řecko – FYROM – spolufinancováno IPA s celkovým rozpočtem 24 810 005 EUR.
- OP Řecko – TURECKO – spolufinancováno IPA s celkovým rozpočtem 34 088 992 EUR.

Řecko se také účastní tří programů multilaterální přeshraniční spolupráce:

- Programu Adriatic – spolufinancován IPA s celkovým rozpočtem 5 659 992 EUR. Účastní se ho další regiony Korfu a Thesprotia v Řecku stejně jako regiony Itálie, Bosny a Hercegoviny, Montenegro, Albánie, Srbska a Slovinska.
- Programu Mediterranean Sea Basin – s dalšími regiony nacházející se kolem středozemního moře. Celkový rozpočet programu činí 170 000 000 EUR.
- Programu Black Sea – s dalšími regiony střední a východní Makedonie – Thrákie v Řecku stejně jako s regiony Bulharska, Rumunska, Ruska, Turecka, Ázerbájdžánu, Ukrajiny a Moldávie. Podíl Řecka činí 1 132 000 EUR.

Řecko se také účastní dvou transnárodních programů:

- **Programu MEDA**, kterého se účastní Řecko, Španělsko, Itálie, Portugalsko, Velká Británie - Gibraltar, Malta, Kypr, Slovinsko, Chorvatsko a Bosna a Hercegovina. Rozpočet programu činí 193 191 331 EUR.

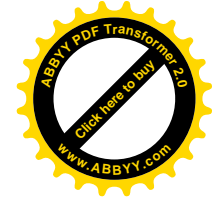
- **Programu Jihovýchodní oblast Evropy**, kterého se účastní osm členských států EU (Itálie, Rakousko, Maďarsko, Slovensko, Slovinsko, Rumunsko, Bulharsko a Řecko) stejně jako další oblasti Moldávie, Chorvatska, Srbska, Montenegro, Bosny a Hercegoviny, Albánie, Ukrajiny a FYROM (Makedonie). Rozpočet činí 206 691 645 EUR.⁸²

4.3.5 Souhrnné hodnocení operačních programů 2007-2013 v Řecku

V současném programovacím období spadá osm regionů Řecka pod *Cíl Konvergence*, tři regiony se nacházejí v přechodném režimu „Phasing – out“ a dva regiony jsou v režimu „Phasing-in“. V souvislosti s těmito cíli bylo v rámci NSRF schváleno 8 sektorových OP, 5 regionálních OP a 12 OP Evropské územní spolupráce. Nejvíce finančních zdrojů bylo prostřednictvím OP alokováno do regionů spadajících do cíle Konvergence. Celková částka alokována do této oblasti představuje 9,4 mld. EUR. Nejméně finančních zdrojů, 0,63 mld. EUR, bylo naopak alokováno do regionů v režimu phasing-in. Z hlediska jednotlivých sektorových OP v novém programovacím období bylo nejvíce finančních zdrojů alokováno do operačního programu Zlepšení dostupnosti. Podíl Společenství na tomto OP je 3,7 mld. EUR. Zmíněná částka představuje nejvyšší podíl EU v rámci sektorových OP v Řecku. Tato skutečnost dokazuje, že projekty zaměřené na infrastrukturu patří v Řecku z hlediska čerpání finančních prostředků mezi nejvýznamnější.

Provedení evaluace operačních programů a realizovaných projektů v programovacím období 2007 – 2013 není možné provést ve stejném rozsahu jako v případě minulého programovacího období 2000-2006. Zdroje, které by hodnotili aktuální průběh čerpání ze strukturálních fondů EU v rámci operačních programů Řecka nejsou k dispozici. Realizace velké části operačních programů z programovacího období 2000 – 2006 v Řecku se posunula až do června roku 2009, kdy na základě rozhodnutí Evropské komise z února 2009 bylo pravidlo $n+2$ v rámci čerpání strukturální pomoci prodlouženo na $n+2,5$. Vzhledem k rozsáhlým požárům, které Řecko postihly v létě 2007, dostalo Řecko výjimku v podobě prodloužení termínů evaluace operačních programů. Posledním hodnoceným rokem z hlediska čerpání strukturální pomoci je rok 2007. Přehled čerpání finančních prostředků z jednotlivých SF EU v roce 2007 uvádí tabulka 3.8.

⁸² MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY AND FINANCES, www.espa.gr, 2009j.

5. Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo zprostředkovat co možná nejpřesnější a ucelené informace o regionální politice Řecka a jejich programových dokumentech. Téměř všechny informace jsem čerpala z řeckých oficiálních pramenů se snahou zhodnotit využívání strukturální pomoci EU v Řecku.

V programovacím období 2000 – 2006 Řecko vyčerpalo přibližně 18,5 mld. EUR ze SF EU tedy 82% poskytnutých finančních prostředků ze SF EU, které činily celkem 22,7 mld. EUR. Většina pomoci byla alokována do projektů zaměřených na infrastrukturu. Z vlastní zkušenosti mohu sdělit, že v průběhu několika posledních let se řecká infrastruktura (zejména dálniční síť a Athénské metro) výrazně zdokonalila.

V současném programovacím období 2007 – 2013 se počet operačních programů Řecka výrazně snížil. Přesto byla Řecku přidělená podobná alokace jako v minulém programovacím období tedy téměř 20,4 mld. EUR. Bohužel nebylo možné, vzhledem k absenci zdrojů, systematicky vyhodnotit současný průběh čerpání ze SF EU v Řecku.

Při hodnocení využití politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v Řecku jsem došla k závěru, že příliv peněz ze strukturálních fondů EU v průběhu celého období členství Řecka v ES/EU znamenal pro zemi výraznou pomoc. Dotace pomohly zemi k celkovému rozvoji a restrukturalizaci řecké ekonomiky a změkčily sociální dopady v rámci přijetí země do EU. Od roku 1996 zaznamenává Řecko reálný ekonomický růst překonávající evropský průměr.

Celkově je možno říci, že průběh čerpání strukturální pomoci EU v období 2000 – 2006 probíhal v řeckých regionech bez větších problémů. Velkou komplikaci přinesly až rozsáhlé požáry, které Řecko postihly v létě 2007. Díky tomuto problému, dostalo Řecko výjimku v podobě prodloužení termínů realizace a evaluace operačních programů z programovacího období 2000-2006.

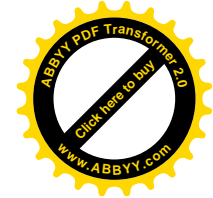
Seznam použité literatury

KNIHY

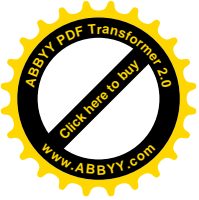
- [1] BACHTLER, J., TUROK, I. *The coherence of EU Regional Policy*. London: Jessica Kingsley Publishers, 1997. ISBN 1-85302-396-5.
- [2] BATEMAN, G., EGANOVA, V. *Encyklopedie zeměpis světa: Přehled všech států a závislých území*. Praha: Colombus, 2002. ISBN 80-7176-022-6.
- [3] DIMITRAKOPOULOS, D.G., PASSAS, A.G. *Greece in the European union*. London: Routledge, 2004. 150 s. ISBN 0-415-25811-1.
- [4] KARPOVÁ, E. Aktuální otázky světové ekonomiky: Hospodářská situace Řecka před vstupem do Evropské měnové unie. Praha: VŠE, 2001. 18 s. ISBN 80-245-0147-3.
- [5] KOLEKTIV AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk s.r.o., 2008. 127 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
- [6] KÖNIG, P., LACINA, L., PŘENOSIL, J. *Učebnice evropské integrace*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, spol. s r. o., 2006. 414 s. ISBN 80-7364-022-8.
- [7] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Fondy EU: Glosář základních pojmů*. Praha: MMR ČR, Odbor vnějších vztahů, srpen 2005. 79 s.
- [8] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Průvodce fondy Evropské unie*. Praha: MMR ČR, Leden 2006. 237 s.

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE

- [9] EUROPEAN PARLIAMENT AND COUNCIL. *Regulation (EC) no 1783/1999 on the European Regional Development Fund* [on-line]. 13. 8. 1999. [cit. 2. 12. 2008]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/employment_social/esf_2000/regulations/erdf/en.pdf>.
- [10] EUROPEAN PARLIAMENT AND COUNCIL. *Regulation (EC) No 1784/1999 on the European Social Fund* [on-line]. 13. 8. 1999. [cit. 2. 12. 2008]. Dostupné z WWW: <http://www.esf.gov.uk/_docs/Reg%201784_1999.pdf>.

- [11] EVROPSKÁ KOMISE. *Politika soudržnosti 2007 – 2013 Poznámky a úřední texty* [online]. 2007. [cit. 5.2.2009]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/guide2007_cs.pdf>.
- [12] EVROPSKÁ KOMISE. *19th annual report on implementation of the structural funds (2007)* [online]. 2008. [cit. 5.3.2009]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/pdf/annex/2007_sf_annex_part1_en.pdf>.
- [13] EVROPSKÁ KOMISE. *18th annual report on implementation of the structural funds (2006)* [online]. 2007. [cit. 5.3.2009]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/pdf/annex/2006_sf_annex_en.pdf>.
- [14] EVROPSKÁ KOMISE. *Annex to the 17th annual report from the Commission on implementation of structural funds (2005)* [online]. 2006. [cit. 5.3.2009]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/pdf/fs2005/annexe.pdf>.
- [15] EVROPSKÁ KOMISE. *16th annual report on the implementation of the structural funds (2004)* [online]. 2005. [cit. 5.3.2009]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/pdf/fs2004/annexe.pdf>.
- [16] EVROPSKÁ KOMISE. *Greece – Cohesion policy 2007-2013* [online]. 2009. [cit. 10. 1. 2009]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/fiche/gr_en.pdf>.
- [17] EVROPSKÁ KOMISE. *Zpráva Komise. Výroční zpráva o Fondu soudržnosti (2007)* [online]. 2008. [cit. 5.3.2009]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0752:FIN:CS:PDF>>.
- [18] MINISTRY OF ECONOMY AND FINANCE. *Structural Intervention in Greece* [online]. 2005. [cit. 5.3.2009]. Dostupné z WWW: <http://www.hellaskps.gr/documents/INFO_REPORT_OCT05.pdf>.
- [19] MINISTRY OF ECONOMY AND FINANCE. *National Strategic Reference*

Framework [online]. 2006.a [cit. 5.3.2009]. Dostupné z WWW: <http://www.mnec.gr/export/sites/mnec/en/economics/National_Strategic_Reference_Framework_for_2007-13/ESPA_eng.pdf>.

[20] MINISTRY OF ECONOMY AND FINANCE. *Informational leaflet about NSRF* [online]. 2009.b [cit. 5.3.2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.espa.gr/English/Documents.aspx?docid=61>>.

[21] ZAHRADNÍK, P. *Nové iniciativy kohezní politiky: JASPERS, JEREMIE, JESSICA* [online]. 2006. [cit. 5.3.2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/JaspJeremJessic.pdf>>.

WWW STRÁNKY

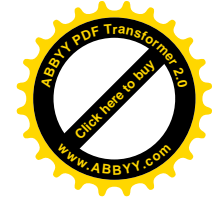
[22] *Businessinfo.cz – Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. Ekonomická charakteristika země Řecko. 2009. [cit. 10. 1. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/recko-ekonomicka-charakteristika-zeme/4/1000795/>>.

[23] *Businessinfo.cz – Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. Jaspers. 2009. [cit. 10. 1. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/jaspers-bezplatna-pomoc-priprava-projekt/1001573/46788/>>.

[24] *Euroskop.cz* [online]. Hospodářská a sociální soudržnost – Historický vývoj politiky HSS. 2009.a [cit. 5. 1. 2009]. Dostupné z www: <<http://www.euroskop.cz/675/782/clanek/politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-hss/>>.

[25] *Euroskop.cz* [online]. Hospodářská a sociální soudržnost – Rozdělení prostředků politiky HSS. 2009.b [cit. 5. 1. 2009]. Dostupné z www: <<http://www.euroskop.cz/675/782/clanek/politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-hss/>>.

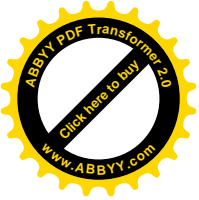
[26] *Euroskop.cz* [online]. Hospodářská a sociální soudržnost – Srovnání cílů a nástrojů. 2009.c [cit. 5. 1. 2009]. Dostupné z www: <<http://www.euroskop.cz/675/782/clanek/politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-hss/>>.

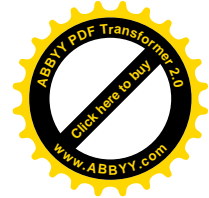
- [27] *Eurostat* [online]. Real GDP growth rate. 2009a. [cit. 5. 2. 2009]. Dostupné z www:
<<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>>.
- [28] *Eurostat* [online]. Annual average inflation rate. 2009b. [cit. 5. 2. 2009].
Dostupné z www:
<<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsieb060>>.
- [29] *Eurostat* [online]. Public balance. 2009c. [cit. 5. 2. 2009]. Dostupné z www:
<<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsieb080>>.
- [30] *Eurostat* [online]. General government dept. 2009d. [cit. 5. 2. 2009].
Dostupné z www:
<<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsieb090>>.
- [31] *Eurostat* [online]. Unemployment rate by gender. 2009e. [cit. 5. 2. 2009].
Dostupné z www:
<<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsiem110>>.
- [32] *Eurostat* [online]. Nomenclature of territorial units for statistics – NUTS. 2008. [cit. 14. 11. 2008]. Dostupné z www:
<http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nuts/maps_searchpage_en.cfm>.
- [33] *Export.cz* [online]. Teritoriální informace. 2009.a [cit. 10. 1. 2009].
Dostupné z www:
<<http://www.export.cz/exportcz/Teritori%C3%A1ln%C3%ADinformaceDB/Detailinformacest%C3%A1tuDB/tabid/91/Default.aspx?GROUP=1&CNTR=88>>.
- [34] *Export.cz* [online]. Teritoriální informace. 2009.b [cit. 10. 1. 2009].
Dostupné z www:
<<http://www.export.cz/exportcz/Teritori%C3%A1ln%C3%ADinformaceDB/Detailinformacest%C3%A1tuDB/tabid/91/Default.aspx?GROUP=2&CNTR=88>>.

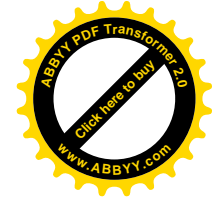
- [35] *Export.cz* [online]. . Teritoriální informace. 2009.c [cit. 10. 1. 2009].
Dostupné z www:
<<http://www.export.cz/exportcz/Teritori%C3%A1ln%C3%ADinformaceDB/Detailinformacest%C3%A1tuDB/tabid/91/Default.aspx?GROUP=4&CNTR=88>>.
- [36] *Export.cz* [online]. Teritoriální informace. 2009.d [cit. 10. 1. 2009].
Dostupné z www:
<<http://www.export.cz/exportcz/Teritori%C3%A1ln%C3%ADinformaceDB/Detailinformacest%C3%A1tuDB/tabid/91/Default.aspx?GROUP=6&CNTR=88>>.
- [37] *Export.cz* [online]. Teritoriální informace. 2009.e [cit. 10. 1. 2009].
Dostupné z www:
<<http://www.export.cz/exportcz/Teritori%C3%A1ln%C3%ADinformaceDB/Detailinformacest%C3%A1tuDB/tabid/91/Default.aspx?GROUP=9&CNTR=88>>.
- [38] *Evropská komise – Evropská Unie v České Republice* [online]. Hospodářská a sociální soudržnost. 2008. [cit. 14. 11. 2008]. Dostupné z www:
<http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_42_cs.htm>.
- [39] *Fondy EU* [online]. Finanční perspektiva 2007 – 2013. 2009. [cit. 10. 1. 2009].
Dostupné z www: <<http://www.strukturalni-fondy.cz>>.
- [40] *General secretariat of national statistical service of Greece* [online].
Statistical Data. 2009. [cit. 10. 1. 2009]. Dostupné z www:
<http://www.statistics.gr/StatMenu_eng.asp>.
- [41] *Hellas* [online]. Cofinanced development programmes. 2009. [cit. 10. 1. 2009].
Dostupné z www: <http://www.hellaskps.gr/en_2000-2006.htm>.
- [42] *Ministerstvo pro místní rozvoj Řecka* [online]. Regionální správa. 2009.
[cit. 10. 1. 2009]. Dostupné z www: <<http://www.ypes.gr/periferiakh.htm>>.
- [43] *Ministry of national economy and finances* [online]. Financial Framework - European Funds for Cohesion Policy. 2009.a [cit. 5.3.2009]. Dostupné z:
< <http://www.espa.gr/English/Documents.aspx?docid=66>>.

- [44] *Ministry of national economy and finances* [online]. Enviroment and Sustainable Development. 2009.b [cit. 5.3.2009]. Dostupné z:
< <http://www.espa.gr/English/Documents.aspx?docid=61,65,70>>.
- [45] *Ministry of national economy and finances* [online]. Accessibility Improvement. 2009.c [cit. 5.3.2009]. Dostupné z:
< <http://www.espa.gr/English/Documents.aspx?docid=61,65,71>>.
- [46] *Ministry of national economy and finances* [online]. Competitiveness and Entrepreneurship. 2009.d [cit. 5.3.2009]. Dostupné z:
< <http://www.espa.gr/English/Documents.aspx?docid=61,65,72>>.
- [47] *Ministry of national economy and finances* [online]. Digital Konvergence. 2009.e [cit. 5.3.2009]. Dostupné z:
< <http://www.espa.gr/English/Documents.aspx?docid=61,65,73>>.
- [48] *Ministry of national economy and finances* [online]. Human resources Development. 2009.f [cit. 5.3.2009]. Dostupné z:
< <http://www.espa.gr/English/Documents.aspx?docid=61,65,74>>.
- [49] *Ministry of national economy and finances* [online]. Education and Lifelong Learning. 2009.g [cit. 5.3.2009]. Dostupné z:
< <http://www.espa.gr/English/Documents.aspx?docid=61,65,75>>.
- [50] *Ministry of national economy and finances* [online]. Public Administration Reform. 2009.h [cit. 5.3.2009]. Dostupné z:
< <http://www.espa.gr/English/Documents.aspx?docid=61,65,76>>.
- [51] *Ministry of national economy and finances* [online]. Technical Support for Implementation. 2009.ch[cit. 5.3.2009]. Dostupné z:
< <http://www.espa.gr/English/Documents.aspx?docid=61,65,77>>.
- [52] *Ministry of national economy and finances* [online]. Regional Operational Programmes. 2009.i [cit. 5.3.2009]. Dostupné z:
< <http://www.espa.gr/English/Documents.aspx?docid=61,63>>.

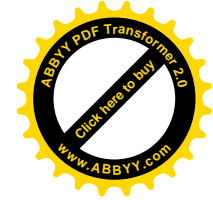
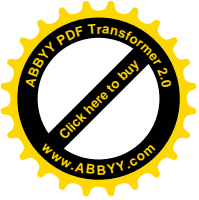

- [53] *Ministry of national economy and finances* [online]. European Territorial Co-operation Programmes. 2009.j [cit. 5.3.2009]. Dostupné z: <<http://www.espa.gr/English/Documents.aspx?docid=61,64>>.
- [54] *Regionální politika – Inforegio* [online]. Hlavní cíle. 2009. [cit. 10. 1. 2009]. Dostupné z www: <http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/object/index_cs.htm>.
- [55] *Řecko - Wikipedie, otevřená encyklopedie* [online]. Demografie. 2009. [cit. 10. 1. 2009]. Dostupné z www: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%98ecko>>.

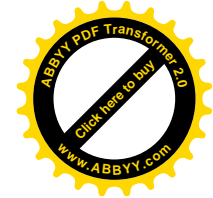

Seznam zkratek

CEB	Council of Europe Development Bank Rozvojová banka Rady Evropy
CSF	Community Support Framework Rámec podpory společenství
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond
EQUAL	Iniciativa v oblasti rovných příležitostí ES
ECU	European Currency Unit Evropská zúčtovací jednotka
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development Evropská banka pro obnovu a rozvoj
EIB	European Investment Bank Evropská investiční banka
EIF	European Investment Fund Evropský investiční fond
ERDF	European Regional Development Fund Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	European Social Fund Evropský sociální fond
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
FIFG	Financial Instrument for Fisheries Guidance Finanční nástroj pro podporu rybolovu
FS	Fond Soudržnosti
HDP	Hrubý domácí produkt
HNP	Hrubý národní produkt
HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
INTERREG	Interregional Cooperation Iniciativa na podporu meziregionální,transnárodní a přeshraniční spolupráce
JASPERS	Joint Assistance to Support Projects in European Regions Společná pomoc na podporu projektů v evropských regionech
JEA	Jednotný evropský akt

JEREMIE	Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises Společné evropské zdroje pro malé a střední podnikání
JESSICA	Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas Společná evropská podpora udržitelných investic v městských oblastech
LEADER	Liaison Entre Actions de Developpement de l'Economie Rurale Iniciativa Společenství pro rozvoj venkova
MIP	Mediterranean Integrated Programmes Středozemní integrační programy
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NATO	North Atlantic Treaty Organisation Severoatlantická aliance
NUTS	Nomenclature of Territorial Statistical Units Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operational Programme Operační program
PZI	Přímé zahraniční investice
ROP	Regional Operational Programme Regionální operační program
SF	Strukturální fondy
TEN	Trans-European Networks Transevropské sítě
URBAN	Iniciativa na podporu obnovy měst a upadajících městských oblastí Iniciativa na podporu obnovy měst a upadajících městských oblastí
WTO	World Trade Organisation Světová obchodní organizace

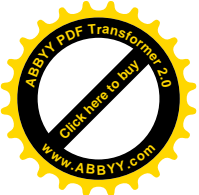
Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tabulky

Tabulka 2.1: Využití fondů v rámci cílů politiky HSS EU pro období 2007 – 2013.....	18
Tabulka 2.2: Srovnání cílů a nástrojů politiky HSS EU v období 2000 – 2006 a 2007 – 2013.....	19
Tabulka 3.1: Základní údaje Řecka.....	24
Tabulka 3.2: Vývoj počtu obyvatel v Řecku za vybrané období.....	27
Tabulka 3.3: Přehled demograficko-sociálních údajů Řecka za vybrané období.....	27
Tabulka 3.4: Vývoj ekonomických ukazatelů řeckého hospodářství.....	28
Tabulka 3.5: Vývoj objemu HDP na obyvatele v Řecku.....	29
Tabulka 3.6: Tempo růstu HDP Řecka	29
Tabulka 3.7: Vývoj inflace v Řecku	29
Tabulka 3.8: Vývoj nezaměstnanosti v Řecku.....	30
Tabulka 3.9: Podíl odvětví řeckého hospodářství na tvorbě HDP.....	30
Tabulka 3.10: Vývoj průmyslové výroby v Řecku.....	31
Tabulka 3.11: Přehled významných řeckých podniků a jejich obrátů.....	31
Tabulka 3.12: Objem vypěstovaných plodin v roce 2006	32
Tabulka 3.13: Vývoj stavebnictví	32
Tabulka 3.14: Vývoj služeb v jednotlivých letech	33
Tabulka 3.15: Podíl jednotlivých národů na turistickém ruchu Řecka.....	33
Tabulka 3.16: Tržby z cestovního ruchu v jednotlivých letech	34
Tabulka 3.17: Obchodní bilance Řecka	34
Tabulka 3.18: Teritoriální struktura exportu a importu Řecka.....	35
Tabulka 3.19: Komoditní struktura dovozu a vývozu (2007).....	36
Tabulka 3.20: Hodnocení investičního klimatu v Řecku.....	37
Tabulka 3.21: Teritoriální struktura PZI v Řecku za vybrané období	38
Tabulka 3.22: Kraje v Řecku = NUTS II	39
Tabulka 4.1: Přehled finanční účasti na rozvojových projektech v rámci programovacího období 1986-1993 v Řecku.....	41
Tabulka 4.2: Přehled finanční účasti na rozvojových projektech v rámci programovacího období 1994-1999 v Řecku.....	42
Tabulka 4.3: Přehled podílů jednotlivých strukturálních fondů EU na financování Rámce podpory společenství.....	44

Tabulka 4.4: Operační a regionální operační programy v Řecku v období 2000 - 2006.....	45
Tabulka 4.5: Přehled finanční účasti na rozvojových projektech v rámci programovacího období 2000 - 2006 v Řecku	45
Tabulka 4.6: Přehled čerpání finančních prostředků plynoucích z jednotlivých SF EU v období 2000 - 2006 v Řecku	46
Tabulka 4.7: Přehled čerpání finančních prostředků plynoucích z jednotlivých SF EU na iniciativy Společenství v období 2000 - 2006 v Řecku	47
Tabulka 4.8: Přehled čerpání finančních prostředků plynoucích z jednotlivých SF EU v Řecku v jednotlivých letech	47
Tabulka 4.9: Přehled významných projektů realizovaných v období 2000 – 2006 v Řecku a jejich finanční rámec	50
Tabulka 4.10: Přehled podílů financování na operační program Životní prostředí – udržitelný rozvoj 2007 – 2013	53
Tabulka 4.11: Přehled podílů financování na operační program Zlepšení dostupnosti 2007 – 2013	54
Tabulka 4.12: Přehled podílů financování na operační program Konkurenceschopnost a podnikání 2007 – 2013	55
Tabulka 4.13: Přehled podílů financování na operační program Digitální konvergence 2007 – 2013	56
Tabulka 4.14: Přehled podílů financování na operační program Rozvoj lidských zdrojů 2007 – 2013	57
Tabulka 4.15: Přehled podílů financování na operační program Vzdělání a celoživotní učení 2007 – 2013	57
Tabulka 4.16: Přehled podílů financování na operační program Technická podpora pro implementaci 2007 – 2013	58
Tabulka 4.17: Přehled podílů financování na ROP Makedonie – Thrákie 2007 – 2013.....	59
Tabulka 4.18: Přehled podílů financování na ROP Západní Řecko – Peloponés – Ionské ostrovy 2007 – 2013	60
Tabulka 4.19: Přehled podílů financování na ROP Kréta a Egejské ostrovy 2007 – 2013.....	61
Tabulka 4.20: Přehled podílů financování na ROP Thesálie – Střední Řecko – Epirus 2007 – 2013	62
Tabulka 4.21: Přehled podílů financování na ROP Attika 2007 – 2013.....	62

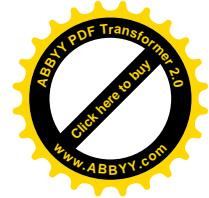

Grafy

Graf 2.1:	Rozdělení prostředků politiky soudržnosti EU na 3 cíle (v %)	22
Graf 2.2:	Rozdělení prostředků politiky soudržnosti EU do jednotlivých členských Států EU	23

Obrázky

Obrázek 3.1:	Rozdělení krajů (NUTS II) dle cílů HSS EU 2007-2013	40
Obrázek 4.1:	Struktura programových dokumentů Řecka pro čerpání pomoci ze SF v období 2007 – 2013	51

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

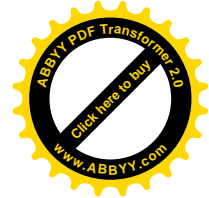
- byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo,
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3),
- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že údaje o diplomové práci, obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěném v příloze mé diplomové práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO,
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,
- bylo sjednáno, že užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 30.4.2009

.....
jméno a příjmení studenta

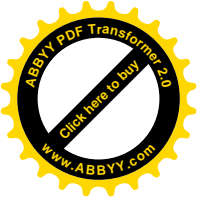
Adresa trvalého pobytu studenta:

U Parku 2644/8, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava

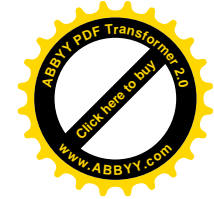
Seznam příloh

- [1] Rozdělení finančních alokací strukturální pomoci podle jednotlivých členských států EU v letech 2007 - 2013
- [2] Rozmístění NUTS III regionů v Řecku
- [3] Nomenklatura územních statistických jednotek NUTS I-NUTS II v Řecku
- [4] Alokace zdrojů na jednotlivé operační programy Řecka 2007 - 2013

Příloha 1

Rozdělení finančních alokací strukturální pomoci podle jednotlivých členských států EU v letech 2007-2013 (v současných cenách, v mil. EUR)

Členské státy EU	Konvergence			Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost		Evropská územní spolupráce	Celkem
	Fond soudržnosti	Konvergence	Phasing-out	Phasing-in	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost		
Belgie			638		1 425	194	2 258
Bulharsko	2 283	4 391				179	6 853
Česká republika	8 819	17 064			419	389	26 692
Dánsko					510	103	613
Estonsko	1 152	2 252				52	3 456
Finsko				545	1 051	120	1 716
Francie		3 191			10 257	872	14 319
Irsko				458	293	151	901
Itálie		21 211	430	972	5 353	846	28 812
Kypr	213			399		28	640
Litva	2 305	4 470				109	6 885
Lotyšsko	1 540	2 991				90	4 620
Lucembursko					50	15	65
Maďarsko	8 642	14 248		2 031		386	26 307
Malta	284	556				15	855
Německo		11 864	4 215		9 409	851	26 340
Nizozemsko					1 660	247	1 907
Polsko	22 176	44 377				731	67 284
Portugalsko	3 060	17 133	280	448	490	99	21 511
Rakousko			177		1 027	257	1 461
Rumunsko	6 552	12 661				455	19 668
Řecko	3 697	9 420	6 458	635		210	20 420
Slovensko	3 899	7 013			449	227	11 588
Slovinsko	1 412	2 689				104	4 205
Španělsko	3 543	21 054	1 583	4 955	3 522	559	35 217
Švédsko					1 626	265	1 891
Velká Británie		2 738	174	965	6 014	722	10 613
Meziregionální spolupráce/ sítě						445	445
Technická pomoc							868
Celkem	69 578	199 322	13 955	11 409	43 556	8 723	347 410

Pramen: EVROPSKÁ KOMISE, 2007

Příloha 2

Rozmístění NUTS 3 regionů v Řecku

č.	Název okresů	č.	Νομοι
1.	Atika	27.	Corfu
2.	Euboea	28.	Kefallonia
3.	Evrytania	29.	Lefkada
4.	Phocis	30.	Zakynthos
5.	Phthiotis	31.	Chios
6.	Boeotia	32.	Lesbos
7.	Chalkidiki	33.	Samos
8.	Imathia	34.	Arcadia
9.	Kilkis	35.	Argolis
10.	Pella	36.	Corinthia
11.	Pieria	37.	Laconia
12.	Serres	38.	Messinia
13.	Thessaloniki	39.	Cyclades
14.	Chania	40.	Dodecanese
15.	Heraklion	41.	Karditsa
16.	Lasithi	42.	Larissa
17.	Rethymno	43.	Magnesia
18.	Drama	44.	Trikala
19.	Evrop	45.	Achaea
20.	Kavala	46.	Aetolia-Acarmania
21.	Rhodope	47.	Elis
22.	Xanthi	48.	Florina
23.	Arta	49.	Grevena
24.	Ioannina	50.	Kastoria
25.	Preveza	51.	Kozani
26.	Thesprotia	a.	Mnišská republika Athos

Příloha 3

Nomenklatura územních statistických jednotek NUTS I- NUTS III v Řecku

Kód	NUTS 1 (4)	NUTS 2 (13)	NUTS 3 (20)	NUTS 3 (český název)
GR1	VOREIA ELLADA			
GR11		Anatoliki Makedonia, Thraki		
GR111			Evros	
GR112			Xanthi	
GR113			Rodopi	
GR114			Drama	
GR115			Kavala	
GR12		Kentriki Makedonia		
GR121			Imathia	
GR122			Thessaloniki	
GR123			Kilkis	
GR124			Pella	
GR125			Pieria	
GR126			Serres	
GR127			Chalkidiki	
GR13		Dytiki Makedonia		
GR131			Grevena	
GR132			Kastoria	
GR133			Kozani	
GR134			Florina	
GR14		Thessalia		
GR141			Karditsa	
GR142			Larisa	
GR143			Magnisia	
GR144			Trikala	
GR2	KENTRIKI ELLADA			
GR21		Ipeiros		
GR211			Arta	
GR212			Thesprotia	
GR213			Ioannina	
GR214			Preveza	
GR22		Ionia Nisia		
GR221			Zakynthos	
GR222			Kerkyra	

GR223			Kefallonia	
GR224			Lefkada	
GR23		Dytiki Ellada		
GR231			Aitolokarnania	
GR232			Achaia	
GR233			Ileia	
GR24		Stereia Ellada		
GR241			Voiotia	
GR242			Evvoia	
GR243			Evrytania	
GR244			Fthiotida	
GR245			Fokida	
GR25		Peloponnisos		
GR251			Argolida	
GR252			Arkadia	
GR253			Korinthia	
GR254			Lakonia	
GR255			Messinia	
GR3	ATTIKI			
GR30		Attiki		
GR300			Attiki	
GR4	NISIA AIGAIΟΥ, KRITI			
GR41		Voreio Aigaio		
GR411			Lesvos	
GR412			Samos	
GR413			Chios	
GR42		Notio Aigaio		
GR421			Dodekanisos	
GR422			Kyklades	
GR43		Kriti		
GR431			Irakleio	
GR432			Lasithi	
GR433			Rethymni	
GR434			Chania	

Pramen: EUROSTAT, 2008; vlastní zpracování

Alokace zdrojů na jednotlivé operační programy Řecka 2007 - 2013

	PROGRAMME – NSRF TOTAL	FUND	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOTAL
1	OP Environment – Sustainable Development	ERDF	29.592.630	30.184.482	30.788.172	31.403.936	32.032.014	32.672.655	33.326.111	220.000.000
1	OP Environment – Sustainable Development	CF	212.528.891	216.779.468	221.115.057	225.537.358	230.048.107	234.649.069	239.342.050	1.580.000.000
1	OP Environment – Sustainable Development	TOTAL	242.121.521	246.963.950	251.903.229	256.941.294	262.080.121	267.321.724	272.668.161	1.800.000.000
2	OP Accessibility Improvement	ERDF	212.932.426	217.191.075	221.534.896	225.965.594	230.484.906	235.094.604	239.796.499	1.583.000.000
2	OP Accessibility Improvement	CF	284.783.449	290.479.119	296.288.701	302.214.475	308.258.763	314.423.939	320.712.418	2.117.160.864
2	OP Accessibility Improvement	TOTAL	497.715.875	507.670.194	517.823.597	528.180.069	538.743.669	549.518.543	560.508.917	3.700.160.864
3	OP Competitiveness and Entrepreneurship	ERDF	173.654.935	177.128.034	180.670.594	184.284.008	187.969.686	191.729.080	195.563.663	1.291.000.000
4	OP Digital Convergence	ERDF	115.680.282	117.993.887	120.353.765	122.760.840	125.216.060	127.720.380	130.274.786	860.000.000
5	OP Human Resources Development	ESF	348.650.828	340.015.809	330.895.935	321.275.253	311.137.390	306.490.830	301.533.955	2.260.000.000
6	OP Education and Life-Long Learning	ESF	222.149.202	216.647.243	210.836.346	204.706.354	198.246.830	195.286.194	192.127.831	1.440.000.000
7	OP Reinforcement of Public Administration Efficiency	ESF	77.906.490	75.976.984	73.939.135	71.789.380	69.524.064	68.485.786	67.378.161	505.000.000
8	OP Technical Assistance	ERDF	25.826.295	26.342.821	26.869.677	27.407.075	27.955.212	28.514.317	29.084.603	192.000.000
9	ROP Makedonia - Thraki	ERDF	430.161.700	415.463.615	400.005.543	383.762.961	366.710.676	348.822.792	330.072.713	2.675.000.000
10	ROP Dytiki Ellada– Peloponnisos – Ionia Nisia	ERDF	122.943.932	125.402.806	127.910.860	130.469.081	133.078.461	135.740.029	138.454.831	914.000.000
11	ROP Kriti & Nisia Aigaiou	ERDF	146.446.064	138.022.627	129.203.671	119.976.747	110.329.064	112.535.646	114.786.359	871.300.178
12	ROP Thessalia – Sterea Ellada -Ipeiros	ERDF	225.137.389	199.944.406	173.653.649	146.231.279	117.642.556	119.995.406	122.395.315	1.105.000.000
	PROGRAMME – NSRF TOTAL	FUND	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOTAL
13	ROP Attiki	ERDF	406.069.681	388.310.157	369.677.825	350.144.875	329.682.735	308.262.057	285.852.670	2.438.000.000
14	OP TERRITORIAL COOPERATION	ERDF	27.574.653	28.224.118	28.988.463	29.874.024	30.783.410	31.611.174	32.459.737	209.515.579
15	NATIONAL CONTINGENCY RESERVE	ERDF	23.429.288	23.212.596	22.977.857	22.724.447	22.451.706	22.158.968	21.845.541	158.800.403
	TOTAL (BY FUND)	ERDF	1.939.449.275	1.887.420.624	1.832.634.972	1.775.004.867	1.714.336.486	1.694.857.108	1.673.912.828	12.517.616.160
		ESF	648.706.520	632.640.036	615.671.416	597.770.987	578.908.284	570.262.810	561.039.947	4.205.000.000
		CF	497.312.340	507.258.587	517.403.758	527.751.833	538.306.870	549.073.008	560.054.468	3.697.160.864
	GRAND TOTAL NSRF 2007 – 2013		3.085.468.135	3.027.319.247	2.965.710.146	2.900.527.687	2.831.551.640	2.814.192.926	2.795.007.243	20.419.777.024
		EBRD	461.376.206	463.470.078	453.393.090	452.018.509	631.768.186	626.030.398	619.247.957	3.707.304.424
		EDF	Annual allocations, in current prices, for the European Fisheries Fund are not yet known and will be included at a later stage							184.795.381 (€ 2004)

Pramen: MINISTRY OF ECONOMY AND FINANCE, 2006a.